

Képek könyv II.

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

11

1 9 6 1

*Tratat de...
Farmacie...
Sănătate...*

CUPRINSUL

DEMOSTENE BOTEZ: <i>Cartea sovietică</i>	1
<i>Luna prieteniei romino-sovietice. Manifestări culturale</i>	3
*	
STELIAN PAUN: <i>Din activitatea bibliotecilor: regiunea București</i>	7
Z. BAȘTA: <i>Manifestările de masă la bibliotecile din raionul Fetești</i>	10
GH. IONESCU: <i>Metode concrete de difuzare a cărții agricole</i>	13
FLORIN TEODORESCU: <i>Cîteva aspecte din activitatea unei biblioteci școlare</i>	15

FOILETONUL NOSTRU

MARIA NICOLAU: <i>Mijloace directe și nu șormale!</i>	17
---	----

BIBLIOTECI SINDICALE

EUGEN IOVANOV: <i>Instruirea cadrelor de bibliotecari — sarcină permanentă a organelor sindicale</i>	20
S. MARIN: <i>Ce ne spun fișele de cititori</i>	22
VICTOR IRIMESCU: <i>Cum folosesc comitetetele sindicatelor fondurile pentru aprovizionarea cu cărți a bibliotecilor</i>	25

PROBLEME IN DISCUȚIE

ȘTEFAN GRUIA: <i>In legătură cu organizarea bibliotecilor de casă</i>	28
---	----

ILIE STANCIU: <i>Psihologia cititorulu. N. I. Rubăkin — inișiatorul psihologiei bibliografice</i>	30
---	----

<i>Utilizarea Adevinului P în bibliotecii și legătorii</i>	32
--	----

IOANA BICA: <i>Accesul liber la rafturile bibliotecilor</i>	33
---	----

CONSULTAȚIE

MIHAI NOVICOV: <i>Trăsăturile deșinatorii ale realismului socialist</i>	34
---	----

MIC DICȚIONAR DE BIBLIOLOGIE

ILEANA BANCILĂ: <i>Termeni de bibliografie</i>	38
--	----

MARILE ANIVERSĂRI CULTURALE ALE ANULUI 1961

MIRCEA IOANID: <i>M. V. Lomonosov — corișeu al științei și filosoșiei materialiste</i>	41
<i>Heinrich Wilhelm von Kleist</i>	43

VĂ RECOMANDĂM

L. Vidgop și I. Suhotin: <i>O mare prietenie: Smuul, Iuhan: Cartea gheșurilor</i> ;	45
V. Birnaure și S. Urtilă: <i>Agenda pentru cultura plantelor de cîmp</i>	47

NE Scriu CITITORII	47
CALENDAR	47

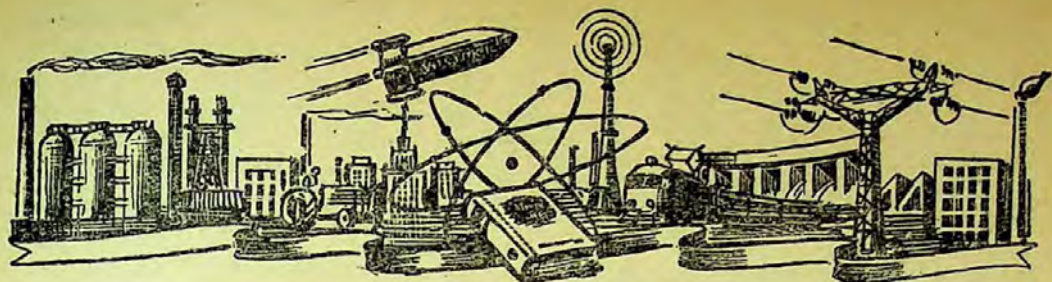
CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI CULTURII

Redacția: str. C. Mille, nr. 5-7, raionul Gh. Gheorghiu-Dej. — București, Telefon 13.94.04

ANUL XIV • Nr. 11
NOIEMBRIE 1961

Cartea sovietică

DEMOSTENE BOTEZ

Cartea sovietică își are rădăcinile hrănite din adîncul cernoziomului ideilor leniniste. Mersul minei scriitorului sovietic pe albul imaculat al colii de hîrtie, este călăuzit de steaua polară a articolului lui Lenin din 1905: *Organizația de partid și literatura de partid*.

Cu această călăuză, rătăcirea nu poate încăpea. Cine știe precis unde-i nordul, știe de îndată și calea spre răsărit, adică spre veșnicul viitor, — cel fără de sfîrșit, cel meru purtător al tuturor progreselor, al tuturor năzuințelor, al luminosului optimism uman.

„Chestiunea literară trebuie să devină o parte integrantă a cauzei generale-proletare, „o roțiță și un șurub“ al unui mecanism social-democrat unic și măreț, pus în mișcare de întreaga avangardă conștientă a întregii clase muncitoare“.

Acest înalt comandament social și uman a răsunit întîi în conștiința lui Gorki, — muncitor-scriitor, și a devenit mesajul și legea morală a tuturor scriitorilor sovietici ai generației 1917-1961, de la Maia-covski la Mihail Șolohov.

Conceptul însăși al literaturii, poziția și rostul ei în viața omului și a societății, au căpătat un alt conținut, o nouă definiție. Realismul socialist, — metoda firească a scriitorului sovietic, — a însemnat pentru literatura lumii, o revoluție tot atît de răsunătoare și transformatoare ca și Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.

Realismul socialist e revoluționarea literaturii, din temelii, din însăși izvoarele genezii ei.

Avînd la bază concepția lui Lenin despre literatură și dezvoltîndu-se prin cultivarea tot mai artistică a metodei realist-socialiste, cartea sovietică oglindește, etapă cu etapă viața complexă, nouă, a poporului sovietic, etapele ei, desfășurarea ei de fiecare zi, anticipînd pe baze științifice, prin cunoașterea legilor de dezvoltare a societății, aspectele cele mai caracteristice ale viitorului, în lupta dintre nou și vechi.

Cartea sovietică e oglinda care reflectă, în ființe vii și întîmplări concrete, lupta pentru răsturnarea capitalismului și construirea societății comuniste.

Ea a urmărit dezvoltarea acestui proces de transformare în toate fazele, greutățile și succesele lui, realizînd pentru viitorime o măreață frescă a acestui efort supraomenesc făcut de primul stat socialist din

lume, de la teribila frământare a războiului civil, până la lupta pentru pace și dezarmare generală și totală, pe care întreg poporul sovietic o duce astăzi, pentru asigurarea fericirii lumii.

Orice carte veți deschide, din miile de tomuri apărute, vă vor arăta un aspect real, concret, încadrat undeva pe întinsul pământ al Uniunii Sovietice, de la Marea Neagră la marea Behring, într-o uzină, pe-un șantier naval, pe o corabie în expediție în Antarctica, pe terenurile nedesțelenite, în colhozuri... Și peste tot veți găsi, vizibil de departe ca un fir alb, împletit în țesătura dramei, lupta pentru pace și iubirea între popoare.

Eroii pozitivi din cartea sovietică, de la Mereseev la Neamul Jurbinilor, formează o ilustră galerie de tablouri, prezintă în oglinda vremii, oamenii care să fie model demn de urmat de făuritorii socialismului. Nu există azi carte sovietică în care să nu găsim oglindindu-se, viu și convingător, un episod concret din lupta pentru socialism și comunism care este nedespărțită de lupta pentru pace. Căci cine spune *construirea socialismului și comunismului* spune *internaționalism proletar*, spune *muncă pentru construire și viață*, nu pentru ruină și moarte, spune *pace și prietenie între popoare*.

Lucrările celui de-al XXII-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice au trasat scriitorilor sarcini sporite, pe măsura grandioasei opere de construire a comunismului. Eroica epocă de transformare revoluționară a societății oferă scriitorilor sovietici grandioase motive de inspirație și chipuri de oameni noi, luptători neobosiți pentru comunism, care trebuie să fie exemple pline de forță educativă a tuturor oamenilor muncii.

Metoda realist-socialistă oferă posibilitatea de a reflecta veridic viața în tot complexul ei și de a scoate în primul plan ceea ce este principal și hotărâtor în realitate.

Omul nou, omul muncii, cu bogăția înedită a preocupărilor lui spirituale, cu lupta lui împotriva a tot ce este vechi va însufleți și mai mult literatura epocii de construire a comunismului, care va dezvălui pe planuri uriașe, romantismul muncii comuniste.

„*Partidul nostru este convins*, a spus tovarășul N. S. Hrușciiov în Raportul de activitate al C.C. al P.C.U.S. la cel de-al XXII-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice *că literatura și arta sovietică vor fi și pe viitor o armă de nădejde a poporului sovietic, un sfătuitor bun și înțelept în întreaga lui viață.*” Iar în Raportul cu privire la Programul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice: „*Partidul cheamă pe toți oamenii de litere și artă să abordeze în mod curajos, cu spirit inovator, temele contemporaneității.*”

Mergînd mereu înaintea noastră, cartea sovietică va deschide noi orizonturi pentru scriitorii noștri și va prezenta cititorilor din R.P.R. minunile adevărate ale faptelor omului nou iluminat de zorii comunismului.

Va fi minunată ca un basm, — și totuși nu va fi altceva decît *oglin-direa realității, a fericirii și păcii pe pământ.*

Luna prieteniei romino-sovietice

MANIFESTĂRI CULTURALE

În Uniunea Sovietică, s-a desfășurat cel de-al XXII-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. De la tribuna înaltului Congres cuvinte înaripate au vestit lumii că minunații oameni sovietici, constructori victorioși ai socialismului, au trecut la construirea desfășurată a comunismului.

Grandioasele perspective deschise Uniunii Sovietice de Programul P.C.U.S. precum și mărețele realizări cu care oamenii sovietici au întâmpinat Congresul partidului sînt în prezent în atenția întregii lumi.

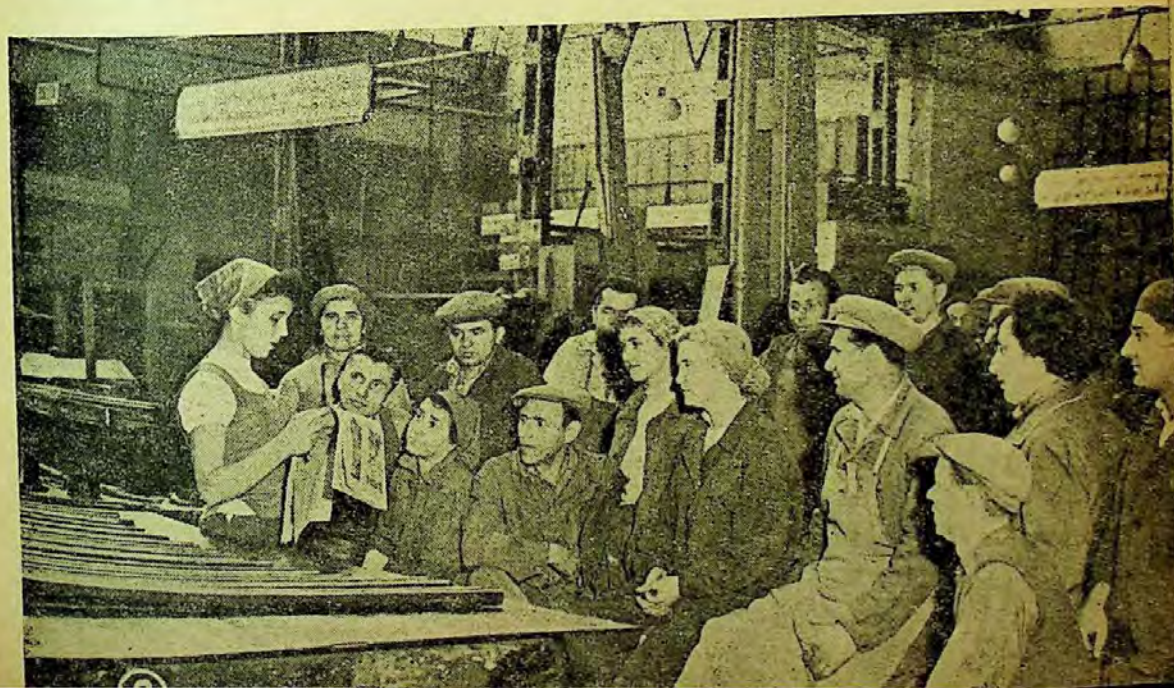
„În 1980, în U.R.S.S. va fi construită în linii mari societatea comunistă”. Această afirmație a Programului P.C.U.S. a umplut de admirație și mîndrie inimile tuturor oamenilor cinstiti de pe glob.

În țara noastră, în fabrici, uzine, la orașe și sate, în cluburi, biblioteci și colțuri roșii, oamenii muncii au participat masiv la conferințe, simpozioane, seri de întrebări și răspunsuri, în cadrul cărora s-a popularizat Programul P.C.U.S.

Numeroase asemenea acțiuni au avut loc și în Capitală.

Muncitorii, tehnicienii și inginerii de la Uzinele de utilaj petrolier și chimic din București au luat parte la diferitele acțiuni organizate de biblioteca sindicală.

Noi i-am surprins pregătind cu mult interes simpozionul cu tema „Un program mareț de construire a comunismului în U.R.S.S.” (foto 1). Impună cu bibliotecarul Gheorghe Petrovici, cititorii tineri și virsnici răsfoiesc cu mult interes paginile cărților, ziarelor și revistelor pentru a cunoaște cât mai bine și mai amănunțit mărețele prefaceri ce se înfăptuiesc în Uniunea Sovietică sub steagul glorios al Partidului Comunist.

Numeroși cititori au participat și la simpoziunile pe teme: „Din inițiativa muncitorilor sovietici, pentru creșterea productivității muncii și reducerea prețului de cost”, „U.R.S.S. dezvăluie tainele Cosmosului”, „Acțiunile tehnice sovietice”, etc.

Tot în cinstea celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S. și pentru a cunoaște mărețele înfăptuiri ale oamenilor sovietici, la biblioteca sindicală de la Uzinele de utilaj petrolier și chimic s-au mai organizat întâlniri cu ingineri, care au studiat în U.R.S.S., cu muncitori care au fost în schimburi de producție sau în concediu de odihnă în Uni-

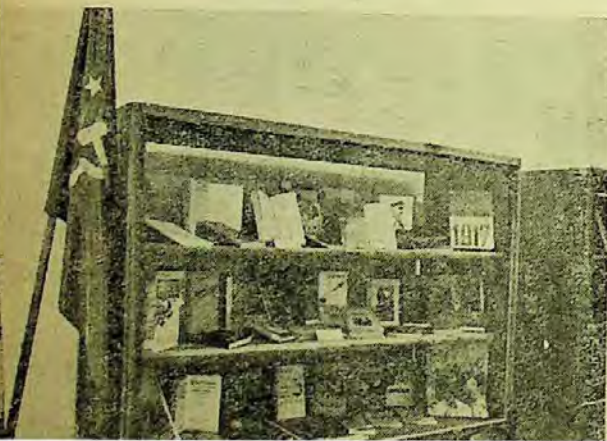
unea Sovietică, expoziții de cărți pe tema „Cartea sovietică — prieten și educator”, recenzii ale ultimelor apariții din literatura sovietică, scrieri de poezie sovietică, lecturi literare pe tema *Comuniștii în fruntea cuceririlor revoluționare*.

Deosebit de interesante, dar mai ales emoționante au fost întâlnirile dintre tinerii muncitori din uzină cu muncitorii virsnici, comuniștii ilegaliști, care au evocat în cuvinte simple dar de o mare frumusețe zilele tinereții lor zburcimate, zilele marelui Octombrie, când pentru prima oară în istoria omenirii proletariatul își lua soarta în propriile lui mâini.

La Uzinele Grivița Roșie, bibliotecarii voluntari, organizează regulat în secții lecturi din ziare pe tema „Victoriile oamenilor sovietici în construirea Comunismului” (foto 2 — o lectură din „Scinteia” la secția tâmplărie-clase, organizată de bibliotecara voluntară Dima Maria).

La sectorul turnătorii, munca are ceva din taina și măreția creației, din poezia muncii sculptorului care plămădește lutul și-i dă viață. Oamenii de aici plămădesc oțelul (foto 3).

În dese rânduri, aplicând în munca lor experiența metalurgiștilor sovietici muncitorii de la Uzinele Grivița Roșie au obținut succese importante.

Despre vestitele uzine de la Sverdlovsk, Magnitogorsk, Celiabinsk, le-a vorbit de multe ori, fostul muncitor — azi inginer Lörincz Iosif. In cei 5 ani petrecuți la studii în Uniunea Sovietică, tovarășul Lörincz a văzut multe și minunate înfăptuiri.

Fotografia noastră îl înfățișează vorbind tovarășilor săi de muncă în pauza de la ora 11, despre metalurgiștii sovietici de la Uralmaș, despre bătrînul meșter Antonov de la care și el — ca și generații întregi de tineri, a deprins tainele meseriei. (foto 4).

Tot zilele acestea muncitorii de la Grivița Roșie au participat la seara literară închinată prieteniei frățești dintre poporul român și poporul sovietic.

Acțiuni interesante și pe teme variate s-au organizat și în alte biblioteci din București, atât în cele științifice, cit și în cele de masă.

La Biblioteca Centrală de Stat, cititorii au avut prilejul să viziteze o interesantă expoziție. Vitrinele cu cărți, grafice, fotografii, lozinci, ilustrează mărețul salt pe care l-a înregistrat Uniunea Sovietică de la Revoluția din Octombrie și pînă în zilele noastre, cînd construiește baza tehnică materială a comunismului. Fotografiiile noastre (5—6)

reprezintă aspecte ale expoziției. De asemenea s-au întocmit liste bibliografice de recomandare pe temele proiectului de Program al P.C.U.S., despre politica externă a Uniunii Sovietice și despre zborul în Cosmos al omului sovietic. Aceste liste au fost afișate.

La Biblioteca raională T. Vladimirescu, cititorii se documentează pentru seara de întrebări și răspunsuri „Ce știm despre Uniunea Sovietică?” (foto 7). La numeroasele întrebări pe care le-a strîns biblioteca, și eventual pentru altele ivite pe parcurs a fost invitat să răspundă, prof. univ. Aurel Pîrvu. Cu interes au fost așteptate și seara

literară „O prietenie de veacuri” ca și simpozionul „Marea Revoluție Socialistă din Octombrie oglindită în literatură”.

Acest simpozion cuprinde două părți: *Scritorii noștri despre Revoluție și Scritorii sovietici participanți la Marea Revoluție.*

În urma îndrumărilor bibliotecii raionale, în întreg raionul bibliotecile populare au organizat manifestări variate cu prilejul Lunii prieteniei romîno-sovietice și pentru popularizarea Programului P.C.U.S.

Pe cititorii de limbă maghiară de la biblioteca populară „Petöfii Sandor” din raionul Gheorghe Gheorghiu-Dej, Păm găsim ascultând cu multă atenție expunerea bibliotecarei Rozalia Barta asupra articolului „Misiunea istorică a comunismului” de Szabo Sandor apărut în revista „Korunk”. Realizările obținute de Uniunea Sovietică și minunatele perspective care se deschid în fața omnirii prin construirea comunismului au fost larg dezbătute de participanți. Manifestarea s-a încheiat cu citirea unor versuri ale poezilor sovietici, români și maghiari care cîntă în opera lor victoriile socialismului.

La acțiunile organizate cu prilejul Lunii prieteniei romîno-sovietice au participat și copii — micii cititori ai bibliotecilor — constructorii de mâine ai comunismului. Lor li s-a vorbit despre viața minunată a pio-

nierilor sovietici, despre grija cu care Partidul Comunist și statul sovietic ocrotește tînașara generație. Pionierii noștri au aflat astfel din multe cărți sovietice cît de bogată și interesantă este viața copiilor sovietici. La biblioteca populară „Petre Ispirescu” din raionul Crivița Roșie am asistat alături de micii cititori la lectura în grup din cartea sovietică „Pașii unei generații”, organizată de bibliotecara Elena Marinescu. Cu mult interes a fost urmărită povestirea copilăriei și tineretii unui mare savant de azi, laureat al Premiului Lenin (foto 9).

Tot la această bibliotecă s-au alcătuit cîteva liste bibliografice pe tema: *Prietenia romîno-sovietică* și *Zorile socialismului*, precum și alte manifestări de masă cu cartea pentru cititorii maturi, ca de exemplu: o seară literară *De la revoluție la comunism* și simpoziioanele *O prietenie de veacuri* și *Marea Revoluție Socialistă din Octombrie*.

Desigur că aceste aspecte pe care noi vi le-am prezentat, sînt numai cîteva din numeroasele și diversele manifestări care au avut loc pe întreg cuprinsul patriei și în care oamenii muncii din R.P.R. și-au manifestat odată mai mult dragostea, recunoștința și atașamentul pentru marea noastră prietenă de la răsărit, Uniunea Sovietică.

Din activitatea bibliotecilor

Regiunea București

PĂUN STELIAN

Șef adjunct al secției de învățămînt și cultură
a Sfatului popular al regiunii București

Regiunea București are un rol important în economia țării noastre, fiind principala producătoare de cereale. „După Dobrogea — complet colectivizată încă din 1957 — a spus tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la Plenara C.C. al P.M.R. din 30 iunie-1 iulie 1961 — a doua regiune complet colectivizată este regiunea București, regiunea cea mai mare din țară, cuprinzînd cca 12% din numărul total al familiilor țărănești și peste 46% din suprafața arabilă a țării”.

Printre cei care au desfășurat o rodnică muncă politică și organizatorică în rîndurile țărănilor muncitori, îndrumîndu-i să pășească pe calea agriculturii socialiste și să obțină an de an realizări tot mai însemnate în gospodăriile colective, au fost și activiștii culturali. Pe această linie, bibliotecile au depus o susținută muncă de lămurire a politicii partidului nostru, de formare a unei atitudini noi față de muncă, de răspîndire a cunoștințelor tehnice și agricole, de popularizare a metodelor înaintate de muncă în scopul creșterii producției și productivității muncii în agricultură. Totodată, alături de celelalte instituții culturale, bibliotecile au organizat o susținută propagandă a cărții social-politice și științifice pentru răspîndirea învățaturii marxist-leniniste și combaterea misticismului și superstițiilor.

Dacă pînă la 23 August 1944, numărul bibliotecilor de lectură publică de pe actualul teritoriu al regiunii București nu depășea cifra 10, astăzi funcționează aproape 2.000 de biblioteci de lectură publică, școlare și sindicale, totalizînd un fond de cărți de

peste 3 milioane de volume. Datorită grijii partidului și guvernului, se îmbunătățesc an de an condițiile de muncă în rețeaua bibliotecilor. Pentru aprovizionarea cu cărți a bibliotecilor de lectură publică și școlare din regiune s-au alocat, prin buget în anul acesta, suma de 2.015.000 lei (cu aproape 300.000 lei mai mult decît în 1960). Comitetul executiv al Sfatului popular regional a acordat în acest an încă 7 posturi de bibliotecari la bibliotecile raionale și 30 de posturi pentru bibliotecile comunale nou înființate. Spre deosebire de anii precedenți, aceste măsuri au fost luate încă din trim. I, asigurîndu-se astfel condițiile necesare pentru buna lor aplicare. Pentru înzestrarea cu mobilier a bibliotecilor din regiune, s-au confecționat pe plan regional, 500 de rafturi, scaune și alt mobilier, la care se adaugă și mobilierul asigurat pe plan local de sfaturile populare.

Avînd condiții de muncă din ce în ce mai bune, bibliotecarii și-au sporit eforturile pentru a răspunde cu cinste sarcinilor ce le revin. Continuînd munca desfășurată în primul an al concursului bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste”, sub îndrumarea și controlul organizațiilor de partid și a sfaturilor populare — bibliotecile din regiunea București au în centrul preocupării lor subordonarea muncii cu cartea sarcinilor politico-economice actuale, atragerea spre lectură a oamenilor muncii și permanentizarea lor ca cititori. Bibliotecarii și colectivele voluntare de muncă de pe lângă biblioteci au înțeles că acum cînd întreaga regiune este colectivizată, munca cu cartea trebuie

subordonată în întregime consolidării economico-organizatorice a gospodăriilor colective și dezvoltării lor multilaterale pentru creșterea producției agricole și ridicarea nivelului de trai material și cultural al țărănimii muncitoare. La sfârșitul primului concurs bienal, aproape 350.000 de cititori frecventau bibliotecile de lectură publică, iar dintre aceștia 60% erau muncitori și țărani muncitori.

În prezent, numărul cititorilor colectivști a crescut, iar lectura lor este mai bine îndrumată. La sfârșitul semestrului I/1961, bibliotecile de lectură publică din raionul Roșiori erau frecventate de 16.820 cititori din care 11.900 colectivști, care au împrumutat 132.500 cărți. În aceeași perioadă, bibliotecile comunale din raionul Giurgiu au înscris 7.900 cititori, din care 5.800 țărani colectivști, numărul cărților citite ridicându-se la 48.300. Un spor însemnat în ceea ce privește volumul de activitate au înregistrat bibliotecile din raioanele Răcari, Fetești, Zimnicea și Urziceni care au înscris în semestrul I/1961 peste 80% din numărul total al cititorilor, existenți în anul trecut.

Pe linia apropierei cărții de cititor în perioada muncilor agricole, au fost organizate biblioteci mobile și cercuri de citit pe brigăzi și echipe de muncă din G.A.C. Se întocmesc cu regularitate planuri de lectură și liste bibliografice pentru mecanizatori, cadre de conducere din gospodărie etc. Bibliotecile s-au preocupat de antrenarea la lectură organizată a brigadierilor, șefilor de echipă și consiliilor de conducere din gospodăriile colective. Majoritatea bibliotecilor comunale păstrează evidența separată a fișelor de cititori colectivști, întocmind planuri de lectură individuale care să răspundă sarcinilor lor profesionale. Experiență prețioasă în această direcție au acumulat bibliotecile din raioanele Fetești, Giurgiu, Roșiori și Răcari. Bibliotecarii din aceste raioane se ocupă de informarea și îndrumarea permanentă a lecturii colectivștilor, reușind să facă din cartea social-politică și agrotehnică un factor important în ridicarea producției agricole.

Biblioteca regională a elaborat o serie de materiale metodice și bibliografice ce au fost multiplicare și expediate bibliotecilor din regiune. Dintre acestea menționăm: seara de poezie *Cântare partidului*, cu prilejul aniversării a 40 de ani de la înființarea P.C.R., o *Călătorie pe harta patriei* care a popularizat realizările înfăptuite în anii regimului democrat-popular; liste bibliografice pe teme: *Sectorul zootehnic, izvor de însemnate venituri în G.A.C.*, *Cartea agricolă în sprijinul brigadierilor de la cultura mare* etc. De asemenea s-au organizat consfătuiri cu cititorii colectivști, pe teme: *Să creștem animale de rasă, Creșterea și îngrășarea porcilor, Recolte sporite de porumb-boabe și siloz (raionul Fetești), Baza țărajeră și rolul ei în dezvoltarea sectorului zootehnic, Căile de creștere a productivității muncii în gospodăria colectivă (raionul Răcari), Importanța și rolul îngrășămintelor în agricultură (raionul Urziceni) etc.*

Un deosebit rezultat l-au avut seriile de întrebări și răspunsuri, organizate pe tema *Sarcinile agriculturii reieșite din Raportul țărășutului Gh. Gheorghiu-Dej la Plenara C.C. al P.M.R. din 30 iunie—1 iulie 1961*, precum și alte manifestări de masă la care au participat colectivștii din comunele Dridu, Vasilași etc.

Pentru generalizarea experienței pozitive obținută de bibliotecile din raioanele Fetești și Urziceni, s-a organizat un schimb de experiență interraional la biblioteca din Urziceni, la care au participat bibliotecarii din raioanele Slobozia, Călărași, Răcari, Urziceni și Fetești. Referatele și discuțiile au dezbătut problema activității bibliotecilor sătești în sprijinul întăririi economico-organizatorice și dezvoltării multilaterale a gospodăriilor colective. S-au accentuat cu deosebire sarcinile privind popularizarea și difuzarea presei și cărții social-politice și agricole, extinderea activității bibliotecilor sătești la locul de muncă al colectivștilor, organizarea acțiunilor de propagandă a cărții la nivelul brigăzilor și echipelor de muncă din G.A.C., ținând seama de specificul profesional al cititorilor etc. În raionul

Fetești, de pildă, se fac cu regularitate prezentări de cărți agricole la stațiile de radioficare și amplificare, se organizează consfățuri lunare pe teme agrozootehnice la care își dau concursul ingineri agronomi, tehnicieni și președinți din G.A.C. Numeroase biblioteci (raioanele Fetești, Răcari, Urziceni) au întocmit liste de recomandare și au amenajat panouri, ca de exemplu: *Pentru a obține 2.000 kg grâu la ha. vă recomandăm să citiți cărțile... Pentru a obține 35.000 kg porumb siloz la ha. și 4.000 kg porumb boabe la ha. biblioteca vă recomandă să consultați lucrările , Ce să citească legumicultorul, Cărți folositoare îngrijitorilor de păsări și animale etc.*

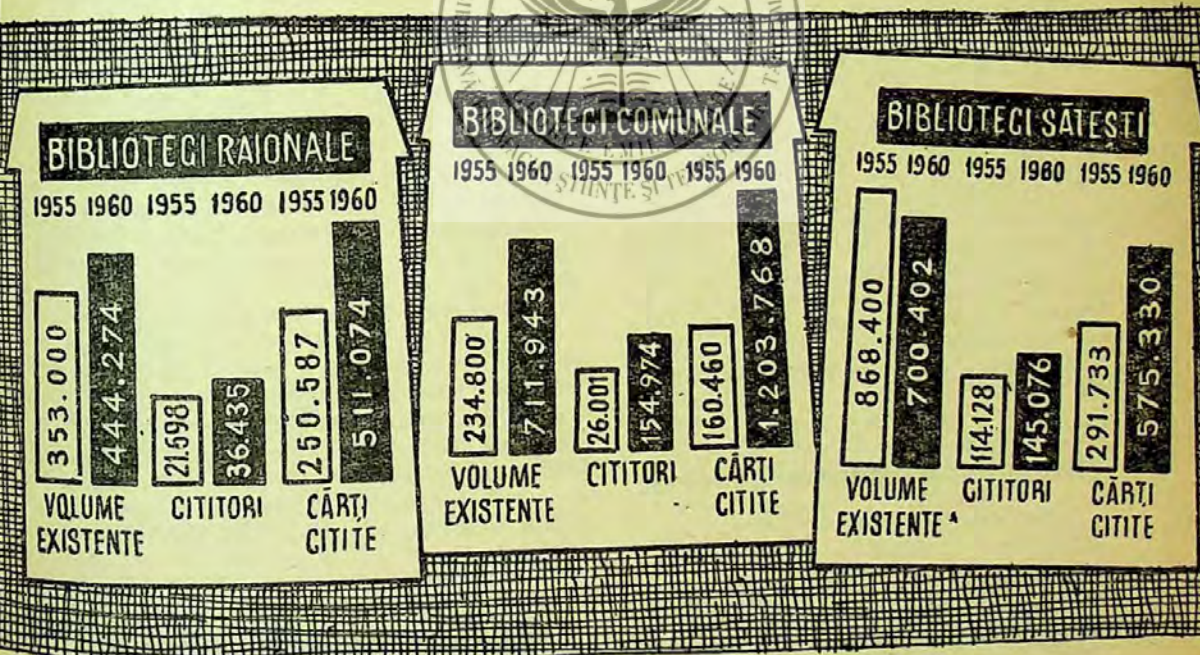
Cu ocazia schimbului de experiență, bibliotecarii au scos în evidență numărul insuficient de exemplare din cărțile agricole ce

se primesc de la colectură, fapt ce stânjenește munca cu cartea agrozootehnică. Ca urmare a acestei sesizări, Colectura regională a luat măsuri pentru sporirea numărului de exemplare al cărților agricole expediate la biblioteci, iar Direcția Bibliotecii din Ministerul Învățământului și Culturii a găsit o nouă formulă pentru asigurarea bibliotecilor cu cărți agricole, prin introducerea de comenzi ferme speciale în anul 1962.

Activiștii culturali din regiunea București, — în rindurile cărora lucrătorii din biblioteci constituie un detașament însemnat, — conduși și îndrumați cu pricepere de organele de partid și de stat, nu-și vor precupeți eforturile pentru ca și în viitor activitatea culturală să se ridice la nivelul mărețelor sarcini trasate de Documentele celui de-al III-lea Congres al P.M.R.

GRAFIC

reprezentând creșterea fondului de cărți, a numărului cititorilor și al cărților citite în bibliotecile raionale, comunale și sătești neafiliate în regiunea București.

* Scăderea numărului de volume existente se datorește micșorării numărului de biblioteci prin transformarea lor în biblioteci comunale sau filiale ale acestora.

MANIFESTĂRILE DE MASĂ LA BIBLIOTECILE DIN RAIONUL FETEȘTI

Participarea masivă a cititorilor la diferite manifestări de masă cu cartea, organizate de majoritatea bibliotecilor din raionul Fetești, — începînd cu biblioteca raională și pînă la cele comunale și sătești, — interesul pe care aceste manifestări au reușit să-l stîrnească în rîndul cititorilor, ne arată că în această direcție bibliotecile respective au făcut în ultimul timp un însemnat pas înainte. Ceea ce caracterizează manifestările de masă din raionul Fetești este varietatea tematicilor și bogatul lor conținut de idei, realizate printr-o justă îmbinare a popularizării celor mai valoroase și necesare lucrări aflate în biblioteci, legate de problemele actuale ce preocupă pe oamenii muncii. *Seri literare* închinare partidului, patriei și păcii, *consfătuiri cu cititorii* asupra unor cărți de o incontestabilă valoare literară, în care se oglindește viața nouă ce înfloresce zi de zi pe meleagurile țării noastre, *prezentări bibliografice* pe teme agrozootehnice, înfățișînd metode avansate de cultivare a pămîntului și creșterea animalelor, *întîlniri ale fruntașilor recoltelor bogate cu cititorii bibliotecilor*, *concursuri ghicitoare* de diferite genuri, care prilejuiesc participarea unui număr însemnat de cititori, dormite să-și verifice cunoștințele însușite din cărțile citite, *expoziții de cărți* și altele completează întreaga gamă de forme ale manifestărilor de masă care reușesc în bună măsură să satisfacă chiar și cerințele celor mai exigenți cititori.

Vom releva numai cîteva aspecte mai semnificative constatate în munca de masă cu cartea, desfășurată la bibliotecile din raionul Fetești, pentru a ajunge la unele concluzii în ceea ce privește orientarea bibliotecarilor în organizarea manifestărilor de masă, iar legat de aceasta și unele aprecieri asupra conținutului acestor variate acțiuni.

Montaj literar - muzical pe tema:

Cîntare partidului

Manifestările de masă organizate în cîntea glorioasei aniversări a partidului au scos la iveală inițiative din cele mai interesante privind difuzarea și popularizarea cărților care înfățișează eroica și neînfricată luptă dusă de partidul nostru, în cei 40 de ani de existență, pentru libertatea și ferici-

rea poporului muncitor, pentru construirea socialismului în țara noastră.

Colectivul bibliotecii raionale Fetești, în fruntea căruia se află tovarășul Gheorghe Caraulă, preocupat de îmbunătățirea conținutului manifestărilor de masă închinare acestui important eveniment din viața partidului și poporului nostru, n-a precupețit nici un efort pentru a pregăti acțiuni la înălțimea marelui eveniment. Între acestea se înscrie montajul literar-muzical: *Cîntare partidului*.

Alegerea cu grijă a subiectului, întocmirea tematicii, cit și stabilirea fiecărui titlu de poezie ce trebuia să întregască conținutul acestei manifestări de masă, au necesitat o muncă atentă și minuțioasă. Un bun îndrumar în orientarea colectivului bibliotecii raionale a fost materialul metodic trimis de Biblioteca regională București, avînd ca subiect *Te cîntăm partid iubit*. Nu mai puțin utilă a fost și colaborarea cu Casa raională de cultură, care a pus la dispoziție un prezentator, recitatori artistici și un instructor care a pregătit și condus partea artistică a montajului literar.

Pe un fond muzical, cuprînzînd cîntece dedicate partidului de compozitorii Ion Chirescu, Alfred Mendelsohn, Radu Paladi, Hilda Jerăa și Ovidiu Varga, executate de orchestra Casei de cultură, s-a desfășurat expunerea făcută de prezentator, ilustrată cu recitări de versuri închinare partidului de poezii Mihai Beniuc, Demostene Botez, Maria Banuș, Cicerone Theodorescu, Dan Deșliu și alții. Avîntatele versuri care glorifică trecutul de luptă al partidului și lupta pentru o viață nouă și fericită în țara noastră, au stîrnit un viu entuziasm printre cei 260 de participanți la această manifestare. Felul cum a fost realizat montajul literar muzical, constituie fără îndoială un succes pentru biblioteca raională Fetești, care se adaugă și celorlalte rezultate obținute în munca pentru formarea cititorului, educarea și îndrumarea lui.

Călătorie pe harta Patriei

În preajma zilei de 23 August, în comuna Cocargeaua se făceau pregătiri intense pentru întîmpinarea aniversării a 17 ani de la

eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist.

În această perioadă și la biblioteca comunală se simțea un ritm mai intens. Împreună cu un colectiv de profesori de la școala de 7 ani nr. 1, bibliotecara Silvia Ioniță pregătea, — îndrumată de organizația de bază din comună, — o *Călătorie pe harta patriei*. Se făcuse o largă popularizare printre cititori, se confecționase afișe la cele două gospodării colective „7 Noiembrie” și „23 Februarie” și la gospodăria agricolă de stat, fuseseră trimise și invitații scrise.

Cu o zi înainte de a avea loc manifestarea, colectivul de pregătire s-a întrunit pentru a face ultima retușare a textului, întocmit pe baza unor lucrări apărute în colecția *Patria noastră*. Nu era prima manifestare de masă pe care o organiza biblioteca comunală din Cocargeaua și totuși bibliotecara Silvia Ioniță, cu o experiență de mai bine de 4 ani în această muncă, încerca emoții puternice. Această acțiune, cu totul deosebită de cele organizate anterior, trebuia să transmită participanților mesajul minunatelelor pagini de literatură, în care poezii și prozatorii noștri zugrăvesc chipul nou al patriei, cu uzine uriașe, hidrocentrale, cu câmpii întinse pe care tractoarele laje brazde fără haturi, cu gospodării colective înfloritoare și milionare.

În ziua fixată, manifestarea s-a ținut în sala de spectacole a căminului cultural în prezența a peste 100 de colectiviști, lucrători de la G.A.S., membri ai corpului didactic. Pe estrada împodobită cu flori, se află expusă harta Republicii Populare Române, pe care erau fixate stegulețe roșii, marcând puternicele centre industriale create în anii puterii populare. Vorbitorul — profesorul de geografie — a prezentat în cuvinte însuflețite mărețele înfăptuiri ale regimului nostru de democrație populară, străbătând imaginara țară, de la Reșița pînă la Bicoz și Săvinești, din Dobrogea pînă în Țara Moșilor, din Valea Jiului pînă în frumoașa noastră Capitală, dezvăluind tot odată minunatele noastre plaiuri, așezările și construcțiile noi, mîndrie a poporului nostru.

Brigada artistică, corul și echipa de dansuri ale căminului cultural au susținut, în încheierea acestei izbutite manifestări culturale, un bogat program artistic. Colectivistul Ianole Stan, brigadier la G.A.C. „7 Noiembrie”, impresionat de lucrurile minunate aflate cu prilejul călătoriei imaginare pe hartă, a spus: „Sînt conștient de măreția acestor înfăptuiri și mîndru de a fi cetățean al patriei noastre socialiste”.

Jurnal vorbit pe tema:

Realizări și sarcini în lumina Congresului al III-lea al P.M.R.

Jurnalul vorbit — formă relativ nouă folosită în activitatea de masă a bibliotecilor din raionul Fetești, — se apropie ca gen de informarea politică. Manifestare de masă mai complexă datorită conținutului cuprinzător și varietății temelor abordate, jurnalul vorbit transmite ascultătorilor cunoștințe folositoare din toate domeniile de activitate.

Adoptînd această formă de manifestare de masă, biblioteca comunală din Șocariciu a izbutit să trezească interesul cititorilor atît pentru studierea cărților de literatură politică cit și pentru lectura ziarelor și revistelor. Justa orientare în alegerea temelor, colaborarea unui colectiv competent, din care fac parte membri ai corpului didactic și directorul căminului cultural, capacitatea organizatorică a bibliotecarei Elena Moisescu, au făcut ca jurnalele vorbite să-și atingă scopul.

Să prezentăm de pildă jurnalul vorbit pe tema: *Realizări și sarcini în lumina Congresului al III-lea al P.M.R.*, organizat după apariția în presă a Raportului asupra mersului îndeplinirii Directivelor Congresului al III-lea al P.M.R., privind construirea socialismului la sate și dezvoltarea agriculturii, expus de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la plenara C.C. al P.M.R. din 30 iunie — 1 iulie a.c. Acțiunea a avut loc la căminul cultural în prezența a 200 de colectiviști. Directorul căminului cultural un membru al corpului didactic și bibliotecara au vorbit pe rînd despre succesele deosebit de importante obținute pe frontul construcției socialiste la sate, de la cel de-al III-lea Congres al partidului, creșterea producției agricole și continua îmbunătățire a nivelului de trai al țărănimii muncitoare. O parte însemnată a jurnalului vorbit a fost rezervată popularizării sarcinilor tratate de Raportul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Jurnalul vorbit a constituit un stimulent pentru cunoașterea temeinică a prețioaselor indicații cuprinse în Raport. Numeroși cititori ai bibliotecii comunale din Șocariciu, printre care colectiviștii frunțași Gheorghe Epure, Costache Cojocar, Petre Duțu, Gheorghina Minculescu și alții, au frecventat mai des biblioteca, studiind cu atenție acest important document.

Prezentare bibliografică pe tema:

Să creștem cu atenție tineretul taurin — proprietate obștească

Datorită activității intense depuse de biblioteca comunală din Făcăeni, colectivității de la cele două gospodării agricole colective „Prietenia romîno-coreeană” și „Progresul”, s-au obișnuit să socotească cartea un ajutor prețios în munca lor de zi cu zi. Un loc important în activitatea bibliotecii din Făcăeni îl ocupă manifestările de masă. Biblioteca Paraschiva Lambride dispune de o bogată experiență în ceea ce privește organizarea manifestărilor de masă menite să sprijine întărirea economico-organizatorică a celor două gospodării, fapt care i-a dat posibilitatea să ia o serie de inițiative valoroase. Printre acestea se numără organizarea la locul de producție al colectivităților a unui ciclu de prezentări bibliografice pe teme zootehnice, menite să contribuie la rezolvarea unor probleme de producție și preocupă pe crescătorii de animale din comună.

Cunoscînd faptul că în gospodăria colectivă „Prietenia romîno-coreeană” se pune un accent deosebit pe dezvoltarea sectorului zootehnic și că brigadierii și crescătorii de animale și-au luat angajamentul să sporească efectivul de animale al gospodăriei prin păstrarea și creșterea în bune condițiuni a tineretului taurin, biblioteca comunală a organizat o prezentare bibliografică pe tema *Să creștem cu atenție tineretul taurin — proprietate obștească*. În organizarea acestei acțiuni bibliotecara a folosit sprijinul inginerului zootehnist, care a prezentat lucrările recent apărut în Editura agro-silvică: *Creșterea tineretului taurin* de Gh. Bănică și *Intreținerea taurinelor în stabulație liberă* de M. S. Osmolovschi, A. Grigorieva și N. S. Kutevski.

În expunerea sa, vorbitorul s-a orientat după indicațiile și recomandările cuprinse în Raportul prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Plenara C.C. al P.M.R. din 30 iunie — 1 iulie 1961 și anume că printr-o furajare bună și îngrijire rațională a vitelor poate fi sporită considerabil productivitatea animalelor. În continuare s-a arătat importanța studierii și aplicării în practică a metodelor avansate în creșterea animalelor.

Prezentarea bibliografică s-a încheiat printr-o demonstrație la locul de muncă al crescătorilor frunțași de animale, — colectivis-

tele Victoria Toni și Fulvia Drăghici împărtaşindu-și experiența în hrănirea vacilor cu lapte și a vițelilor.

* * *

Aspectele relatate mai sus reprezintă doar câteva din manifestările de masă organizate în bibliotecile din raionul Fetești. Evident însă că nu vom trece cu vederea și lipsurile care există în această direcție. Așa de exemplu, în unele biblioteci (Perișoru, Giurgeni, Piuța Petrei), nu se studiază atent cerințele oamenilor muncii din comunele respective, nu se ține seama întotdeauna de problemele pe care le ridică viața comunei, ceea ce face ca aceste biblioteci să desfășoare o muncă formală. La alte biblioteci (Bodușani de pildă), nu există nici un fel de preocupare pentru activitatea de masă cu cartea, deși au condiții bune de muncă.

Aceste lipsuri există și trebuie remediate. Dar activitatea desfășurată de multe biblioteci din raionul Fetești, în ceea ce privește manifestările de masă cu cartea este o activitate inuctuoasă care se bucură de prețuirea cititorilor. Despre unele dintre acestea am vorbit mai sus.

Caracteristic pentru aceste biblioteci este faptul că manifestările de masă au devenit absolut necesare în ansamblul muncii de difuzare și popularizare a cărții. Atît Biblioteca raională cit și cele comunale și unele din bibliotecile satești, conduse de bibliotecari pregătiți, activează sistematic pe bază de plan de muncă săptămînal, din care nu lipsesc manifestările de masă, avînd un conținut bogat, subordonat unui scop precis și anume răspîndirea cît mai largă a cunoștințelor politice, agrotehnice, științifice și de cultură generală, menite să contribuie la sprijinirea realizării sarcinilor trasate de partid și guvern oamenilor muncii și totodată să ajute la educarea lor comunistă.

În bibliotecile din raionul Fetești — raion cu pronunțat specific agrar — activitatea de masă cu cartea este orientată către sprijinirea întăririi economico-organizatorice a gospodăriilor agricole colective și dezvoltarea agriculturii. Temele acțiunilor inițiate sînt stabilite în majoritatea cazurilor, după ce, în prealabil, au fost consultate cadrele de specialitate — ingineri și tehnicieni agronomi și zootehniști. De aceea, aceste teme oglindesc probleme actuale, care frămîntă pe colectivități ca de pildă obținerea de recolte bogate la hectar, creșterea animalelor, sponirea avutului obștesc și altele.

Trebuie relevată de asemenea preocuparea care există la unele biblioteci din raionul Fetești pentru popularizarea cunoștințelor științifice, ceea ce contribuie la formarea

Biblioteca Paraschiva Lambride, de la biblioteca comunală Făcăeni, citind dintr-o carte agrozootehnică la locul de muncă al colectivităților de la G.A.C. „Prietenia romino-coreeană”.

concepției materialiste a cititorilor asupra lumii înconjurătoare și a societății. Dar cel mai important aspect al activității de masă cu cartea este atenția ce se acordă popularizării și explicării politicii partidului, realizărilor mărețe îndeplinite în anii regimului nostru de democrație populară.

Interesul manifestat de cititori pentru astfel de acțiuni, numărul crescând al participanților, dovedesc că manifestările de masă își ating scopul. Ceea ce determină în bună măsură rezultatele obținute este colaborarea pe care bibliotecile și-o asigură, atât cu ca-

drele didactice și de specialitate, cât și cu instituțiile culturale locale — Casa raională de cultură, căminele culturale —, care contribuie la întocmirea textelor manifestărilor de masă, la organizarea și desfășurarea acestora în cele mai bune condițiuni.

Folosirea cu grijă a tuturor posibilităților pe care le au la îndemână bibliotecile din raionul Fetești pentru continuă îmbunătățire a conținutului manifestărilor de masă, le sporște eficacitatea și totodată face ca ele să-și atingă scopul educativ.

Z. BAȘTA

METODE CONCRETE DE DIFUZARE A CĂRȚII AGRICOLE

Srijinul cărții în consolidarea și dezvoltarea sectorului socialist al agriculturii constituie o tematică nelipsită la orice discuție pe marginea activității vreunei biblioteci. Colectivizarea, în proporție de sută la sută a regiunii București, a dat un avânt și mai mare muncii de difuzare și popularizare a cărții agrozootehnice. Crește an de an numărul cititorilor care solicită lucrări menite să-i ajute direct în procesul de producție, iar în activitatea bibliotecilor se găsesc din ce în ce mai multe și mai variate manifestări de masă cu cartea din acest domeniu.

Urmărind acest aspect al muncii, ne vom opri la câteva biblioteci de pe meleagurile regiunii București. În comuna Blejești din raionul Videle, biblioteca este condusă de ani de zile de tovarașa Maria Rădulescu, pe

care o întâlnești nu numai la bibliotecă, dar și la sediul gospodăriei „Unirea” sau chiar pe cîmp printre brigadieri și colectiviști. Își notează într-un carnetel cifre, discută cu oamenii și peste cîva timp se înapoiază aducînd cărți și broșuri legate de specificul muncii fiecăruia. La sediul bibliotecii, planul de producție al G.A.C. — afișat sub formă de grafic — ocupă loc de cinste, alături de panoul cu cititori frunțași.

Răsfoind fișele de cititori, numeroase din ele aveau notat cu roșu: „brigadier”, „tehnician” sau „șef de echipă”. Din 12 cărți împrumutate de brigadiera Alexandra Bongioi, 10 sînt legate de lucrările cerute de grădinarit. Această cititoare, în grija căreia sînt date grădinile gospodăriei, a citit lucrări despre cultura roșiilor timpurii, irigația grădinilor, metode noi în cultura carto-

fului și altele. Ba de multe ori, și-a luat cu sine cărțile la grădină. Apoi, după notițe extrase în carnet, modifica ici o răsadniță, colo un șanț cu apă. — „Tu Lixandro, crezi că dacă citești atîta o să iasă mai dulci cartofii de pe valea Sericului?“, glumeau unii pe seama ei. Numai că răspunsul l-a dat brigadiera mult mai tirziu, cînd roșiile gospodăriei „Unirea“ au fost preferate pe piață înaintea altora, iar din vînzarea zarzavaturilor s-au obținut însemnate venituri.

Mai desprind din teancul de fișe, pe aceea a brigadierului Ștefan Vlada în responsabilitatea căruia sînt dați caii gospodăriei. Din cărțile pe care le împrumută de la bibliotecă, face lectură temeinică, rezumînd în același timp cele învățate celorlalți 3 colectivîști din brigadă. Astfel, au citit în comun *Sfaturi pentru prevenirea bolilor la animale*, lucrări despre sterilitatea sau indigestia la animale, despre montă etc.

Ținînd seama că sectorul zootehnic al gospodăriei se dezvoltă neconținut, bibliotecara sprijină cu cărți pe colectivîștii din acest sector, iar pentru brigadieri ai sectorului ca Dumitru Bălan sau Gheorghe Marin — care sînt ciliitori frunțași, tovarășa Rădulescu întocmește liste bibliografice sau le duce cartea la locul de producție.

Faptul că literatura agricolă este intens difuzată în Videle o dovedește activitatea majorității bibliotecilor din acest raion. Nu mai pînă la începutul lunii august, la biblioteca comunală Clejani s'au citit peste 800 de cărți din această grupă. Fondul de cărți agricole al acestei biblioteci este însă prea mic în raport cu cerințele cititorilor (abia 500 de volume cu broșuri cu totul). Acest lucru se poate remedia prin folosirea cotei parte din fondul cultural al comunei pentru cumpărări de cărți. Biblioteca raională trebuie să se preocupe — la rîndul ei — de procurarea cărților agricole, folosind la maximum cota de 20% de la buget.

Tot cu același număr de cărți cu caracter agricol, se află și fondul bibliotecii comunale din Produlești, raionul Titu. Numai că acest număr de lucrări se compune din volume strict legate de planul de producție al gospodăriei colective. Sînt cărți complete de bibliotecară, prin librăria de centru, în urma unei cercetări atente a cerințelor colec-

tiviștilor. De aceea, brigadierului Ion Dincă, cititor frunțaș al bibliotecii, i-au fost de un real folos cărțile *Peste 40.000 kg. legume la ha.* de M. Bălașa, lucrarea lui I. Maier *Cum putem obține recolte proaspete în tot cursul anului, Sortarea și ambalarea fructelor și legumelor* etc. Comunistul Petre Borcan, brigadier zootehnic abia întors dintr-o școală de calificare, și-a întregit cele învățate acolo cu lecturi din cărțile: *Recomandări pentru creșterea animalelor, Îngrijirea animalelor în timpul stabulației* etc. În vara acestui an, în oireada colectivei au apărut unele simptome de dalac. Brigadierul Petre Borcan a solicitat îndată cartea *Cum să ferim animalele de antrax*, care l-a ajutat să ia toate măsurile pentru prevenirea acestei boli.

În biblioteca din Produlești, cărțile din grupa 63 sînt separate — în raft — pe sectoare de muncă, iar pe despărțitoare se poate citi: „Cărți pentru brigadierul de cîmp Ion Mocanu“ sau „Lucrări pentru brigada a IV-a de cîmp“ sau „Cărți pentru brigadierul Nicolae Gheorghe“. La aceasta se mai adaugă prezentările de cărți despre îngrășămintele de grajd și cele chimice, despre selecționarea semințelor etc. Întîlnirile dintre bibliotecară și colectivîști au loc mai ales la sediul gospodăriei, discuțiile pe marginea cărților respective ținîndu-se chiar cu grupuri de 5—6 colectivîști, neașteptînd prilejul întrunirii unui număr prea mare. Tovarășa Viorica Vlad poate conduce cu competență o discuție pe teme agrotehnice, fiind absolventă a unei școli tehnice agricole. Așa se explică faptul că numai pînă la 20 august bibliotecara Viorica Vlad a difuzat 2682 de volume agrotehnice.

Sînt unele biblioteci, care încă nu și-au orientat munca în sensul sprijinirii concrete a planurilor de producție din colectivele respective. Așa este cazul bibliotecilor din raionul Slobozia, în frunte cu biblioteca raională, și unde cartea agricolă este slab popularizată, iar planurile lor de muncă nu cuprind asemenea preocupare.

În general, se poate aprecia că bibliotecile din regiunea București se pot înîndri cu faptul că o parte însemnată din munca lor vine în sprijinul producției agricole.

GH. IONESCU

CÎTEVA ASPECTE DIN ACTIVITATEA UNEI BIBLIOTECI ȘCOLARE

Element de bază în educarea comunistă a tinerei generații, în propaganda cărții ideologice, tehnico-științifice și beletristice, biblioteca este în școală acel factor care completează prin influența lecturii asupra elevului, cunoștințele obținute la orele de curs, pe care le amplifică și le consolidează. Elevul vine la bibliotecă dornic să-și sporească lumina învățării dobândite în școală, bucurându-se că prin intermediul cărții politice, literare, sau de popularizare a științei va putea pași cu și mai multă siguranță în domeniul atrăgător al culturii, în lumea cunoștințelor către care l-a îndrumat sistematic profesorul la orele de curs.

Profesorul poate arăta, desigur, în ce măsură contactul cu cartea îl face pe elev mai receptiv la lecțiile predate, mai bine pregătit pentru însușirea cunoștințelor comunicate la cursuri. Bibliotecarul, la rîndul său, poate demonstra în ce măsură este sprijinită acțiunea bibliotecii de popularizare și difuzare a cărții social-politice sau științifice, orientarea către aceste cărți a elevilor datorită îndrumării primite de la profesorii săi.

Cititorul care îmi solicită cărți este în general un tânăr sau un copil, al cărui interes pentru o carte sau alta, pentru un anumit gen literar sau temă, a fost trezit de o lecție recentă deschizătoare de noi și interesante orizonturi în cultura sa abia incipientă. Acest material perceptiv pune pe bibliotecar în fața unui teren gata pregătit, fertilizat pentru acceptarea surplusului de cunoștințe pe care cititorul-elev le va afla în cartea ce i-o recomandă. Copilul este pentru bibliotecar un cititor, iar pentru profesor, un elev. Aceste două aspecte se îmbină armonios în colaborarea rodnică dintre bibliotecă și școală. Problema are aspecte biblioteconomice și pedagogice de cel mai mare interes, atât pentru activitatea bibliotecii cit și pentru aceea a școlii. De aceea organizez în fiecare trimestru consfătuiri cu profesorii de specialitate pentru a stabili mai amănunțit care sînt cerințele cursurilor și publicațiile necesare elevilor pentru aprofundarea cunoștințelor. Totodată, pe baza programelor de învățămînt, se fac și comenzile cărților nou apărute sau completări la fondul existent.

Frecventarea bibliotecii noastre s-a îmbunătățit în ultimii doi ani datorită formării convingerii la elevi că în biblioteca școlii pot găsi toate cărțile care-i interesează. Cei din clasele mai mici (ciclul I) încep să se întrecă la cititul cărților recomandate, să

arate colegilor noua sursă de îmbogățire a cunoștințelor și priceperea lor în alegerea cărților. În ajutorul lor, am alcătuit un panou cu titlul *Ce să citim?*, la care afișez periodic liste bibliografice de recomandare sau de cărți noi intrate în bibliotecă. Pentru elevii mai mari, catalogul sistematic și alfabetic, — a cărui folosire au deprins-o, — le este de un real folos, ajutîndu-i să găsească ușor cărțile de care au nevoie fie pentru lectura recomandată în clasă, fie pentru cea extrașcolară. Urmărirea atentă a lecturii elevului îmi permite să cunosc cu destulă precizie predilecțiile acestora. În special pentru elevii rămași în urmă la învățătură, acest fapt mă ajută să indic profesorului ce gen de literatură, ce teme, ce probleme de studiu sau de viață se află în centrul preocupărilor lor, elemente care sînt de cel mai mare ajutor pentru profesori în găsirea celor mai potrivite forme de sprijinire la învățătură a elevilor. În anul școlar ce a început am prevăzut întocmirea unor planuri de lectură diferențiate după vîrste și nivelul de cunoștințe al elevilor, în colaborare cu profesorii de specialitate.

Recenziile, seriile literare, simpoziioanele, expozițiile tematice de cărți se pretează la forme de prezentare extrem de variate și interesante. Găsirea și realizarea lor ne oferă un vast câmp de manifestare a inițiativei și spiritului pedagogic. Astfel au fost organizate seri literare care s-au bucurat de mult succes, cum ar fi de pildă: *Viața și activitatea lui V. I. Lenin descrisă în literatură*, A. S. Pușkin (în limba rusă), *Poezii noastre cîntă Partidul* sau simpoziioanele: *Al Sahia, 80 de ani de la nașterea lui M. Sadoveanu*, *A. P. Cehov*. Recenziile unor cărți, printre care *Clocote* de A. G. Vaida, *Șoseaua Nordului* de Eugen Barbu, *Bărăgan* de V. Em. Galan, au fost ascultate cu interes, cărțile respective fiind solicitate în zilele următoare.

Tot în cadrul acțiunii de îmbogățire a cunoștințelor elevilor, am organizat o serie de audii muzicale folosind discoteca bibliotecii. Pentru cititorii din clasele I—IV-a se organizează bilunar „dimineți de basm”, în cadrul cărora se asociază pe lîngă lectura și proiecțiile de diafilme cu basme.

Afluența crescîndă a elevilor la bibliotecă explică succesul obținut de concursul „Iubiți cartea” în școală. De unde în trecut un școlar numai 30 elevi au obținut insigna „Prieten al cărții”, în actualul an școlar peste 80 de concurenți s-au putut mîndri că

sînt purtători ai insignei. Cifra este mică în raport cu numărul elevilor din clasele VIII—XI, dar sîntem abia la început.

Printre cititorii bibliotecii noastre figurează și elevi fruntași la învățătură ca Ecaterina Anghel, clasa a IX-a B, Viorica Roșeanu, clasa a XI-a B sau Cristina Cernea, clasa a X-a B., care citesc cite 5—6 cărți pe lună, fiind la curent cu noutățile ce sosesc la bibliotecă. Este clar că progresul la învățătură al elevilor Georgeta Șerban, clasa a IX-a B sau Constanța Panaghia, clasa a X-a A, nu poate să nu fie asociat cu faptul că acești elevi sînt cei mai asidui cititori ai bibliotecii. În acest fapt trebuie căutate și învățămintele care vor sugera formele cele mai potrivite de colaborare dintre școală și bibliotecă ei.

De sigur că activitatea bibliotecii nu s-ar fi putut desfășura în condiții bune dacă nu aș fi fost ajutat de un colectiv voluntar compus din profesori și elevi. În cadrul colectivului există responsabili cu biblioteca pe cicluri de clase și pe clase, care organizează manifestări cu cartea (scurte recenzii, prezentări de cărți etc.), colaborează la manifestările culturale organizate de bibliotecă sau ajută la repararea cărților deteriorate. Un sprijin prețios în formarea activului voluntar l-am avut din partea organizației de partid și a organizației U.T.M. din școală, pentru care problemele legăturii dintre școală și bibliotecă, dintre lecții și lectura elevilor, constituie o preocupare de bază.

Colaborarea cu cadrele didactice și conducerea școlii a îmbrăcat forme diferite, unele mai rodnice în 1960, cînd prin grija partidului și guvernului pentru dezvoltarea învățămîntului, s-a construit noul local al școlii. Spațiul rezervat bibliotecii reflectă concepția nouă privind rolul acestei instituții în cadrul procesului de învățămînt. În prezent bibliotecă are un depozit cu o capacitate de 12.000 volume, o sală de lectură cu 40 locuri, panouri și vitrine speciale pentru agitația vizuală. În noul local, cărțile au fost așezate pe format. Măsura poate părea prematură, deoarece regulamentul bibliotecilor școlare prevede că fondurile pînă la 10.000 volume trebuie așezate după clasificarea zecimală. Biblioteca școlii are ce e drept, în prezent 9500 volume. Dar cum fondul a crescut numai într-un an cu aproape 3000 volume, se

va depăși în curînd limita prevăzută de regulament.

Componența fondului corespunde în totalitate lui cerințelor programei de învățămînt și asigură elevilor o parte din cărțile solicitate pentru lectură. Avem însă situații cînd unele cărți se găsesc în puține exemplare și nu putem satisface cererea crescîndă a elevilor. Biblioteca noastră a înregistrat o creștere a indicelui de citire de la 3, în anul 1959, la 6,1, în anul școlar 1960/1961. Pentru a rezolva dificultățile privind satisfacerea lecturii elevilor cred că e necesar, ca pe lîngă o judicioasă folosire a sumelor alocate pentru achiziții de cărți, Fondul de stat al cărții să ne înzestreze cu cărțile necesare.

Școala are și ea un rol important în rîndul factorilor de care depinde înfăptuirea mărețelor obiective ale șesenalului și ale planului de perspectivă în vederea trecerii treptate la construirea comunismului. În acest an școlar a fost introdusă în școala noastră predarea tehnologiei meseriei și a materialelor, desenul tehnic în strînsă legătură cu producția. Noile discipline impun o mare atenție în completarea fondului bibliotecii cu cărțile tehnice cerute de programă, intensificarea activității de popularizare a lor. Ne propunem să alcătuim în acest scop bibliografii de recomandare pentru cărți legate de diferite meserii (strungărie și lăcătușerie), prezentări de cărți tehnice (tehnologia meseriei, desenul tehnic etc.). Pentru asigurarea unui fond de cărți tehnice, vom face schimburi interbibliotecare cu biblioteca tehnică a Șantierelor navale Oltenița, precum și cu biblioteca raională. Este necesar să organizăm un raft ajutător în care vor fi așezate publicațiile cerute la orele de lucrări practice. Acest raft, trebuie să conțină lucrări pe tehnologia materialelor, desen tehnic, etc.

Ne vom strădui ca în acest an școlar să obținem rezultate și mai bune în activitatea de îndrumare și educare a elevilor în spiritul dragostei față de popor și partid, în formarea unei juste concepții față de muncă și viață.

FLORIN TEODORESCU
Biblioteca școlii medii
„Alexandru Sahia” — Oltenița

Mijloace directe și nu formale!

MARIA NICOLAU

Printr-un concurs fericit de împrejurări cunoscusem cîțiva dintre oamenii ce alcătuiesc „nucleul tehnic” al colectivului de la uzinele „Unirea” din Cluj. Aceștia erau Gheorghe Petrescu, inginer șef adjunct, Dumitru Marfievici — constructorul șef și Remus Perșa — șeful controlului tehnic de calitate al uzinei.

Interesul meu pentru sarcinile actuale ale uzinei a stîrnit din partea interlocutorilor — oameni pasionați de tehnică și îndrăgostiți de uzina lor — o adevărată avalanșă de explicații. Era firesc. Colectivul se afla acum în pragul unor curajoase încercări. Fără a exista o „tradiție”, fără a dispune de specialiști „îndelung” formați, colectivul, — inimos, entuziast și deosebit de încrezător în capacitățile sale — pune bazele unei industrii cu adevărat noi pentru țara noastră: industria mașinilor pentru ramura textilă.

Această activitate, ce poate fi socotită pe drept cuvînt pionierat, solicită capacitatea colectivului și dă interesului pentru ceea ce este nou în tehnică un sens, ridicîndu-l astfel la gradul de necesitate. La sfîrșitul discuției se formula, ca o concluzie unică, dorința de a vedea cum se desfășoară în uzină activitatea de informare asupra a ceea ce este nou în tehnică, de răspîndire a culturii tehnice în rîndurile muncitorilor.

★

Ceea ce constituie în prezent mîndria colectivului de la uzinele „Unirea”, pe lîngă realizările obținute în domeniul creării unor mașini moderne pentru industria textilă, este firește, mărirea zestrei uzinei cu o hală

modernă, construită după cele mai noi cerințe ale tehnicii și, aș adăuga, și ale frumosului. Pentru că pe lîngă metodele noi de organizare, pe lîngă mașinile moderne cum sînt cele cu comenzi-program, strungurile și frezele automate și semiautomate la noua hală, constructorul a pus în joc întreaga sa înclinație spre frumos. Pereții halei, mai mult de jumătate, sînt numai geamuri, în interior au fost folosite culori deschise, luminoase, optimiste. Și pentru ca aspectul estetic să fie întregit au fost așezate lădițe cu mușcate roșii de-a lungul pereților cu geamuri.

Avînd în vedere cerințele impuse de condițiile nou create, mai ales în acest sector, m-am interesat de activitatea ce se desfășoară aici pentru stimularea și satisfacerea totodată, a interesului muncitorilor pentru tehnica nouă. Am găsit în modul de lucru al tehnicianului Ernest Porks, responsabilul voluntar al bibliotecii mobile din secție, un exemplu demn de relevat.

Prin natura profesiei sale de tehnician normator, Ernest Porks este în legătură directă cu muncitorii din atelierele halei. Mai mult. El are posibilitatea, studiînd condițiile în care aceștia își îndeplinesc sau depășesc sarcinile de producție, să cunoască îndeaproape cunoștințele, necesitățile și chiar preferințele muncitorilor. Așa se face că Ernest Porks reușește să difuzeze cărțile aflate la biblioteca mobilă, acolo unde trebuie, astfel ca ele să stimuleze și să satisfacă cerințele impuse de noile condiții în care se desfășoară activitatea uzinei. Cu prilejul mutării în hală cea nouă, frezorul Andrei Kisspel a

fost pus în fața unei mașini moderne a cărei mînuire constituia pentru el o noutate.

Cunoscînd aceasta responsabilul bibliotecii mobile i-a adus cîteva cărți tehnice aflate în dulăpiorul bibliotecii. Frezorul le-a primit cu interes deosebit, convins că prin citirea lor se va familiariza cu „secretele” mașinii sale. Lucrurile s-au petrecut întocmai. Dar nu numai în astfel de condiții acționează metoda de lucru a lui Ernest Porks. Ioan Gozner s-a calificat de curînd la locul de muncă. Evident, nu se putea lăuda că deține toate tainele meseriei sale. Mai ales că a fost o vreme cînd nu reușea să-și realizeze nici norma de producție.

— Lucra după ureche, ne spune bibliotecarul voluntar Ernest Porks. Ii lipseau o serie de cunoștințe teoretice, deoarece se calificase la locul de muncă.

A fost deajuns ca proaspătului frezor să-i fie indicate și oferite cîteva cărți tehnice, de nivel mediu, pentru ca îndeplinirea normei, ba chiar și depășirea ei să devină treptat un lucru pe deplin posibil.

Un asemenea stil de muncă își găsește ecou în masa colectivului și bucuria intimă pe care o încearcă Ernest Porks atunci cînd poate cunoaște rezultatele este justificată.

Cum era și firesc m-am întrebat: Oare metodele de lucru bune, folosite de Ernest Porks în munca de popularizare a cărții tehnice izvorăsc numai din propria sa pasiune pentru această activitate? Sau se datorează și sugestiilor, indicațiilor, colaborării cu lucrătorii de la biblioteca tehnică a uzinei? Am adresat aceste întrebări responsabilului bibliotecii mobile de la sectorul prelucrător și iată ce răspunsuri am primit.

— Colaborarea mea cu lucrătorii de la biblioteca tehnică este din păcate foarte sumară. Ea se reduce doar la formalitatea de primire și predare a cărților ce sosesc pe specificul nevoilor din sectorul nostru.

— Numai atât?

— Absolut.

— Dar cum sintetizi dvs., cei din atelier, informații asupra noutăților ce sosesc?

— Prin contact direct. Dacă ne ducem personal la biblioteca tehnică să ne interesăm, aflăm, dacă nu, nu aflăm.

— Bine, dar înseamnă că metodele de popularizare și informare practice de colectivul bibliotecii tehnice nu ajung pînă la dvs. Am aflat, înainte de a veni în sector, cîte ceva în această privință. Cînd sosesc cărți noi, se alcătuiesc mici recenzii, care se afișează la gazetele de perete din

ateliere sau se citesc la stația de radioficare.

— Se poate, a replicat neîncrezător interlocutorul meu și mi-a spus: Ar trebui să vă convingeți. Uitați-vă la câteva gazete de perete și vedeți dacă găsiți ceva în această direcție. Poate, cine știe, să aveți norocul să găsiți în altă parte. În sectorul nostru însă, vă asigurăm că nu. Iar cît privește citirea acestor recenzii la stația de radioficare nu știu pentru cine este făcută. În ateliere, după cum auziți, este destul zgomot și efectiv nu se înțelege aproape nimic. Numai cei din birouri aud bine, dar pe ei nu-i interesează problemele tehnice cum ne interesează pe noi cei din ateliere și deci nici recenzii care se citesc.

N-a fost greu să mă conving de adevărul spuselor lui Ernest Porks. Metodele de popularizare a cărții folosite de lucrătorii bibliotecii tehnice nu-și ating scopul, chiar dacă în principiu sînt bune, deoarece ele nu sînt adecvate specificului, căpătînd astfel un pronunțat caracter formal.

*

Cînd, după constatările din ateliere, am revenit la colectivul bibliotecii tehnice și le-am vorbit tovarășilor de aici despre „eficacitatea” metodelor de lucru folosite de ei, tovarășa Gomboș, responsabilă colectivului, m-a privit oarecum nedumerită:

— Dar ce altceva putem face? s-a mirat dînsa.

M-am gîndit atunci la stilul de muncă al lui Ernest Porks. Ce altceva? Iată ce: mijloace directe și nu formale, nu numai prin intermediul altora (gazete de perete, stația de radioamplificare etc.), ci forme atractive, convingătoare care să învingă inerția actuală. Am întrebat:

— Cîte întîlniri cu muncitorii ați organizat dvs.? Cîte recenzii de cărți tehnice — nu cele date să se citească la stația de radioamplificare, acelea sînt simple prezentări de titluri — s-au ținut? Cîte manifestări din acestea ați organizat în colaborare cu lucrătorii bibliotecii sindicale?

Nici un răspuns. Ba da. Iată unul.

— Cu biblioteca sindicală? — s-a mirat foarte tare tovarășa Gomboș, laolaltă cu

ceilalți colaboratori ai săi. Dar ce are biblioteca sindicală comun cu noi? Noi sîntem cu cărțile tehnice. Și despre ce forme directe vorbiți? Cărțile vin, noi le facem prezentarea pe care o dăm în sectoare sau să se citească la stația de amplificare. Altceva mai mult ce putem face? Cine este pasionat de nou, vine și ne solicită, noi nu refuzăm pe nimeni.

— Și cine nu vine? Oare această pasiune se naște din senin? Oare interesul pentru

noi, chiar atunci cînd există într-o fază incipientă, nu poate să fie dezvoltat? Ba da. Dar numai cu condiția ca cei în grija cărora se află popularizarea cărții tehnice, răspîndirea în acest fel a culturii tehnice în rîndurile muncitorilor, să adopte un stil de muncă creator, așa cum de altfel se întîmplă în majoritatea bibliotecilor tehnice de la uzinele și fabricile din țară.

În practica bibliotecilor tehnice, a intrat ca o metodă de lucru obișnuită colaborarea cu bibliotecile sindicale respective, organizarea recenziilor și prezentărilor de cărți tehnice, întîlniri ale cititorilor cu fruntașii în producție, consultații date cititorilor la biblioteca tehnică etc. Asemenea acțiuni folosite cu cartea tehnică poate și trebuie să inițieze și colectivul bibliotecii tehnice de la uzinele „Unirea”. În momentul de față, datorită sarcinilor pe care le are de îndeplinit colectivul uzinei, există climatul propice pentru desfășurarea unui asemenea stil de muncă.

INSTRUIREA CADRELOR DE BIBLIOTECARI — SARCINĂ PERMANENTĂ A ORGANELOR SINDICALE

EUGEN IOVANOV

În perioada actuală se desfășoară cu succes lupta plină de avânt a întregului popor pentru înlăptuirea mărețelor obiective tratate de Congresul al III-lea al P.M.R. pentru desăvîrșirea construcției socialiste în patria noastră. Trasind linia de dezvoltare a țării noastre în această etapă nouă — Congresul al III-lea al P.M.R. a pus în fața maselor de oameni ai muncii sarcini complexe a căror îndeplinire cere fiecărui om al muncii să posede temeinice cunoștințe politice, tehnico-economice și de cultură generală pentru înțelegerea deplină a problemelor ce se ridică în lupta pentru făurirea noii societăți.

Mobilizarea maselor largi de oameni ai muncii la activitatea conștientă de construire a noii societăți sporește importanța muncii ideologice și în cadrul acesteia, a activității cultural-educative desfășurate de sindicate sub conducerea partidului nostru. Rezoluția Congresului al IV-lea al Sindicatelor arată că întreaga muncă educativă a sindicatelor trebuie să contribuie la răspîndirea ideologiei marxist-leniniste în rîndul maselor, la cunoașterea de către acestea a politicii partidului nostru, la dezvoltarea continuă a conștiinței lor socialiste.

Pentru îndeplinirea acestor sarcini, sindicatele trebuie să folosească din plin mijloacele culturale pe care partidul și guvernul le-au pus la dispoziție oamenilor muncii.

Unul din principalele mijloace pentru culturalizarea maselor sînt bibliotecile sindicale, care au un rol deosebit de important în răspîndirea culturii socialiste prin cărți, în atragerea maselor largi de oameni ai muncii la folosirea și însușirea bogatului tezaur de cunoștințe politice, tehnice, științifice și de cultură generală ce se află în biblioteci.

Bibliotecile sindicale, trebuie să desfășoare în primul rînd o largă propagandă pentru răspîndirea operelor clasice marxism-leninismului, a documentelor partidului nostru și îndeosebi a documentelor Congresului al III-lea al P.M.R. precum și a Congresului al IV-lea al sindicatelor, să ajute cit mai activ pe muncitori, ingineri și tehnicieni în perfecționarea cunoștințelor tehnico-profesionale, în însușirea științei și tehnicii noi,

să popularizeze operele literare ale scriitorilor noștri contemporani în care se tratează despre faptele de eroism ale oamenilor muncii în lupta pentru construirea noii societăți. Bibliotecile sindicale trebuie să devină așa cum se arată în raportul la Congresul al IV-lea al Sindicatelor — un centru de propagandă a cărții politice, tehnice și beletristice, să contribuie mai activ la dezvoltarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii. Rezultatul activității bibliotecilor sindicale se apreciază după numărul cititorilor — al oamenilor muncii atrași la bibliotecă — după numărul cărților citite, după circulația acestor cărți în rîndurile oamenilor muncii, tineretului și copiilor. Iată deci ce sarcini importante stau în fața acestor instituții cultural-educative ale sindicatelor.

Pentru îndeplinirea acestor sarcini, pe lângă asigurarea condițiilor necesare bunei funcționări a bibliotecilor sindicale un rol important îl are bibliotecarul, — care, așa cum arată N. K. Krupskaja — „este sufletul activității bibliotecare”.

Un bibliotecar trebuie să fie un om cu un nivel politic și ideologic ridicat, cu temeinice cunoștințe profesionale și de cultură generală, să studieze permanent operele clasice marxism-leninismului și documentele partidului nostru pentru a putea deveni un adevărat propagandist al politicii partidului în rîndul maselor de oameni ai muncii, să ajute pe cititori în folosirea cărților, să le trezească interesul față de cărți, să fie un participant activ la lupta pentru desăvîrșirea construcției socialiste în patria noastră.

Sindicatele din țara noastră dispun de peste 4.500 biblioteci și peste 9.000 biblioteci mobile în care muncesc un număr mare de bibliotecari salariați și voluntari. Marea majoritate a acestor cadre au o pregătire medie corespunzătoare pentru munca de bibliotecă și desfășoară o intensă activitate în rîndul maselor de cititori.

Dar ținînd seama de continua dezvoltare a activității de masă cu cartea și de sarcinile care se pun în perioada actuală în fața bibliotecilor se impune ca o necesitate, pregătirea continuă a cadrelor de bibliotecari atît a celor scoși din producție cit și a celor care prestează această muncă voluntar.

Pentru aceasta Consiliul Central al Sindicatelor a organizat unele cursuri de instruire unde au fost cuprinși toți bibliotecarii salariați din bibliotecile sindicale și o parte din bibliotecarii din G.A.S. și S.M.T.

Programul acestor cursuri a cuprins lecții despre munca de masă cu cartea, în lumina sarcinilor trasate de Congresul al III-lea al P.M.R. lecții privind organizarea fondului de cărți precum și probleme de organizare și planificare a muncii. Pentru însușirea temeinică a formelor și metodelor muncii de masă cu cartea, s-au organizat unele acțiuni practice, de pildă, manifestări de masă ca: întâlniri cu scriitorii, procese literare, seri literare și recenzii asupra celor mai valoroase opere literare. Cursurile au constituit și o formă de generalizare a experienței bune a unor biblioteci cu o activitate mai intensă. Astfel au fost prezentate unele referate de către bibliotecarii privind folosirea diferitelor forme și metode ale muncii de masă cu cartea în bibliotecile respective. Cursurile organizate au orientat cadrele tinere în munca de bibliotecă, le-au dat un minimum de cunoștințe necesare pentru activitatea lor, le-au pus în cunoștință cu sarcinile noi care stau în fața bibliotecilor. Cu toate că aceste cursuri scurte, organizate în anul acesta și anul trecut, au cuprins pe toți bibliotecarii de la bibliotecile sindicale, scoși din producție și o mică parte a celor din G.A.S. și S.M.T., ele nu rezolvă problema pregătirii permanente a acestor cadre pentru îmbunătățirea activității bibliotecilor.

De aceea pregătirea continuă a cadrelor de bibliotecari este o sarcină permanentă a organelor sindicale. Ele trebuie să se intereseze îndeaproape de studiul bibliotecarilor, să caute formele cele mai adecvate pentru ridicarea nivelului politic, cultural și profesional al acestora.

Rezultate îmbucurătoare au obținut în acest domeniu Consiliile regionale și locale Ploiești, Timișoara, etc. care în urma indicațiilor C.C.S. au organizat cursuri de scurtă durată cu bibliotecarii. Programul cursurilor a fost axat mai mult pe probleme practice ale muncii de masă cu cartea. Alte organe sindicale (C.S. oraș București), în cadrul programului de lecții au inclus teme politice și de cultură generală care au fost expuse în fața bibliotecarilor.

Dacă unele Consilii regionale ale sindicatelor și Consilii locale ale sindicatelor se preocupă de instruirea bibliotecarilor scoși din producție, mai puțin se ocupă organele sindicale de bibliotecarii de la întreprinderile mici, nescosii din producție, sau de responsabilii bibliotecilor mobile din secțiile sau sectoarele de muncă ale întreprinderilor și instituțiilor. În cadrul sindicatelor marea majori-

tate a bibliotecarilor sînt cei care muncesc în mod obișnuit și care au nevoie de o îndrumare și instruire permanentă.

Este necesar ca Consiliile locale ale sindicatelor să organizeze periodic cursuri scurte de inițiere în munca de bibliotecă cu toți bibliotecarii din întreprinderile și instituțiile mici, pe baza unor programe bine întocmite. În această acțiune să folosească ajutorul bibliotecilor raionale și pe unii bibliotecari bine pregătiți care au fost instruiți la cursurile organizate de C.C.S., să organizeze pentru cursanți, expuneri pe diferite teme politice, culturale și profesionale.

Pentru bibliotecarii noi și cei care au lucrat puțin timp în bibliotecă, este necesar să se organizeze de către organele sindicale efectuarea unei munci practice pe timp de 10—15 zile într-o bibliotecă sindicală mare, pentru ca aceștia să nu fie străini de munca de bibliotecă și să poată desfășura o activitate de masă cu cartea în rândurile membrilor de sindicat.

De un real folos pentru pregătirea continuă a bibliotecarilor sînt și acțiunile de masă model organizate de către Consiliul orașenesc București, Consiliile locale ale sindicatelor din Brăila, Timișoara și de alte consilii locale. Acestea, pe baza unui plan, organizează într-o bibliotecă din localitatea respectivă asemenea acțiuni, urmate de discuții unde se dezbăta anumite probleme de conținut ca: alegerea și actualitatea temei manifestării de masă, pregătirea, organizarea și eficacitatea acesteia în propaganda cărților și în atragerea unui număr mare de cititori la bibliotecă.

Unele organe sindicale folosesc și alte acțiuni pentru generalizarea experienței bune în activitatea bibliotecilor. Așa, de pildă Consiliul regional al sindicatelor Hunedoara, Consiliul local al sindicatelor Ploiești, etc. au organizat consfătuiri cu caracter de schimb de experiență, unde s-au făcut expuneri asupra celor mai interesante metode pe care le folosesc bibliotecarii în activitatea lor. Astfel de consfătuiri bine pregătite contribuie la îmbogățirea cunoștințelor profesionale ale cadrelor de bibliotecari, la folosirea unor metode variate în activitatea de masă cu cartea, la lărgirea sferei de cuprindere a activității bibliotecii.

Munca de bibliotecă cere o permanentă pregătire ideologică, politică și însușire continuă a noilor cunoștințe în domeniul muncii de masă cu cartea. De aceea este necesar să se organizeze periodic seminarii de cite o zi sau două cu bibliotecarii scoși din producție din toată regiunea. Aceste seminarii pot fi organizate de către Consiliile regionale ale sindicatelor pe baza unui program dinainte stabilit cu ajutorul bibliotecii regionale. La aceste seminarii este bine să se

expună unele probleme generale cu privire la munca cultural-educativă, lecții despre problemele cele mai importante ale activității bibliotecii. De asemenea se pot organiza manifestări de masă cu cartea. La aceste seminarii pot fi invitați oameni de artă, scriitori, activiști de partid, oameni de specialitate, care să facă expuneri asupra diferitelor probleme politice, de artă și literatură beletristică pentru a completa cunoștințele bibliotecarilor.

Înainte de organizarea acestor seminarii este bine să se întocmească bibliografia asupra celor mai importante probleme politice, profesionale și de cultură generală, care să fie trimise bibliotecarilor pentru a-i ajuta în vederea pregătirii pentru aceste seminarii. La închiderea seminariilor este bine să se dea indicații asupra sarcinilor practice pe care le au bibliotecarii, în scopul îmbunătățirii activității lor.

Unele organe sindicale de la Uzinele „Wilhelm Pieck”-Brăila, Uzinele „1 Mai”-Ploiești, au organizat întreceri între bibliotecile mobile pentru mobilizarea și stimularea cadrelor de bibliotecari în intensificarea activității de masă cu cartea. Întrecerile au dat rezultate satisfăcătoare, antrenând numeroși oameni ai muncii la răspîndirea largă a cărților din

bibliotecii, la mărirea numărului de cititori și de cărți citite.

Această inițiativă a comitetelor sindicatelor ar putea fi extinsă și în alte întreprinderi și instituții mari din țară. O asemenea întrecere ar putea fi organizată sub lozinca „Pentru cea mai bună activitate” stabilindu-se unele obiective concrete în legătură cu specificul de muncă al fiecărei bibliotecii.

Întrecerea va constitui un element esențial pentru mobilizarea bibliotecarilor la lupta pentru îmbunătățirea activității lor, pentru realizarea sarcinilor mărețe care stau în fața bibliotecilor sindicale.

Numeroase sînt metodele și inițiativele care izvorăsc din activitatea practică pe care o desfășoară organele sindicale în diferite domenii de activitate. Dar problema cea mai importantă este aceea de a studia aceste metode și inițiative, a le face cunoscute tuturor celor ce muncesc în acest domeniu, a-i ajuta să le aplice în practică spre folosul general. De aceea, organele sindicale trebuie să studieze și să folosească diferite forme în pregătirea și instruirea permanentă a cadrelor de bibliotecari, pentru a ridica nivelul muncii bibliotecare la nivelul sarcinilor actuale pe care le impune însăși viața de zi cu zi, lupta plină de avînt a oamenilor muncii pentru făurirea noii societăți.

CE NE SPUN FIȘELE DE CITITORI

Bibliotecile de lectură publică sînt vizitate zilnic de zeci și sute de cititori însetați de cultură. Se citește mult și cu discernămint. Afirmatia este dovedită de situațiile statistice curente ale bibliotecilor și librăriilor.

Dar cea mai simplă și mai clară evidență a lecturii o formează fișele de cititori. Aici se înregistrează pulsul bibliotecii. Cu cît activitatea bibliotecii e mai interesantă și mai variată cu atît crește și numărul fișelor de cititor și al cărților înscrise în ele.

Ce ne vor spune, de exemplu, cele aproape 1.000 de fișe de cititor ale bibliotecii sindicale de la Uzinele Textile „7 Noiembrie” din Capitală? Desigur multe lucruri interesante. La atingerea acestui număr mare de cititori au contribuit și seriile literare, prezentările regulate de cărți noi, deseale întîlniri cu scriitorii, concursurile „Cine știe, câștigă” pe diferite teme, etc.

Bibliotecara Eugenia Badaea își iubește meseria și muncește de 13 ani în această bibliotecă. Cititorii ei apreciază grija cu care organizează activitatea bibliotecii și preocuparea ei permanentă pentru a ajuta la timp și cu folos la rezolvarea problemelor ce se ivesc în viața uzinei și a oamenilor,

precizîndu-se regulată a bibliotecii și participarea masivă la manifestările de masă cu cartea au intrat în obișnuința muncitorilor de la „7 Noiembrie”, făcînd parte din viața lor, din bucuriile lor noi.

Dar să cercetăm și cîteva fișe de cititor. Niculina Niculae este țesătoare. Lucrează de mulți ani în uzină și tot de mulți ani este și cititoare pasionată. Cînd a venit la țesătorie nu știa carte. Ajutată de tovarășii de muncă a urmat cursurile de alfabetizare în anii 1949—1950. Și apoi, încet, încet, a pășit în lumea minunată a cărților. Fișa ei ne vorbește parcă despre acest drum destul de anevoios. La început a citit basme și povești. Bibliotecara o sfătuia de fiecare dată ce carte nouă să împrumute. Au urmat schițele, nuvelele, cărți mai scurte și mai accesibile. Odată cu trecerea anilor, fișa de cititor a înregistrat creșterea și maturizarea intelectuală a posesoarei ei. Acum Niculina Niculae citește: *Război și pace* de Lev Tolstoi, *Mama* de M. Gorki, *Rădăcinile sînt amare* de Z. Stancu, *Oșelul* de C. Chiriță. A urmat numeroase cursuri de calificare și este o muncitoare harnică și instruită. Acum antrenează ea pe ceilalți tovarășii de muncă la diferite activități culturale.

Biblioteca Badea Eugenia de la Uzinele textile „7 Noiembrie” discută cu țesătoarele frunțase Nicolina Niculae și Zamfira Duțulescu

O altă fișă: Marin Coțnea, ajutor de meșter, la țesătorie, — un băiat tânăr și plin de planuri îndrăznețe pentru viitor. Elev la cursurile serale, vrea să ajungă inginer. Pe fișa sa de cititor, întâlnim alături de Sadoveanu, Caragiale, Mihai Beniuc și cărți tehnice. Despre pasiunea sa pentru lectură vorbesc datele fișei care ne arată că tovarășul Marin Coțnea vizitează cel puțin la două săptămâni biblioteca.

Pe fișa țesătoarei frunțase Zamfira Duțulescu sînt înscrise numeroase cărți, majoritatea din literatura clasică universală. Este lăudabilă preocuparea acestei cititoare pentru cunoașterea operelor lui Balzac, Romain Rolland, Thackeray etc. Dar în același timp, biblioteca trebuie să-i recomande și alte cărți, din domenii diferite, pentru a o ajuta să-și formeze o cultură multilaterală. Indrumarea lecturii este una din sarcinile importante ale lucrătorilor din bibliotecă. Tovarășa Eugenia Badea care-și cunoaște foarte bine cititorii poate și trebuie să întreprindă o justă și eficientă orientare a lor, să le stimuleze pasiunea pentru lectură și dorința de cunoaștere. Desigur că biblioteca se interesează de toate aceste aspecte ale muncii ei. O dovedesc numărul mare de cititori și de cărți citite, prietenia cu care o înconjoară muncitorii uzinei. Dar în fișele multor cititori întâlnești și cărți alese și citite la întâmplare. Cititorul Vasile Duciuc, muncitor la atelierul de lăcătușerie citește în același timp și *Fabrica Morții*, *Flagelul svastice*, *Emelian Pugaciou*, dar și *Basme și Povești*. Discutînd cu acest tovarăș, el ne-a mărturisit că fiind pasionat de subiecte istorice citește uneori și povești. Aici e necesar să intervină priceperea bibliotecarei, care trebuie să îndrume în așa fel lectura acestui tovarăș, încît preferințele sale mărturisite pentru istorie să depășească definitiv stadiul

legendelor și al basmelor. Pasiunea tovarășului Vasile Duciuc pentru literatura pe teme istorice, poate fi cultivată în continuare, însă spre romanele istorice, ca de pildă *Emelian Pugaciou*.

La această bibliotecă se citește mult. Alături de marile capodopere ale literaturii clasice, literatura realist-socialistă, reprezentată de majoritatea volumelor aflate în rafturile bibliotecii, și-a câștigat de mult prețuirea cititorilor. Atenția și grija bibliotecarei trebuie să se îndrepte în special asupra difuzării literaturii noi, mai apropiată de preocupările cotidiene ale cititorilor, importanță pentru caracterul ei educativ și mobilizator. Tovarășa Eugenia Badea și-a propus în planul de muncă, ca fiecare cititor să ajungă să citească 2 cărți pe lună. Este o sarcină destul de grea, dar în același timp foarte frumoasă. Așteptăm de la biblioteca Eugenia Badea succese și în ceea ce privește conținutul și îndrumarea lecturii.

★

Multe noutăți am aflat cercetînd și fișele de cititor de la Biblioteca sindicală a magazinului universal „Victoria”, din București. Cei 740 de cititori sînt cu toții mulțumiți de activitatea bibliotecarei Silvia Rabinovici care lucrează de 10 ani în acest post. Experiența dobîndită și dragostea cu care muncește biblioteca se fac numaidecît simțite. Ca cititori ai bibliotecii au fost antrenați și vînzătorii și lifterii și portarii și manipulanții — într-un cuvînt aproape întreg personalul.

Pentru a antrena cît mai mulți cititori, biblioteca difuzează săptămînal cărți la locul de muncă. Meloda colportajului a dat rezultate foarte bune. În afară de aceasta cititorii sînt atrași de numeroase manifestări: recenzii ale ultimelor noutăți făcute de colectivul voluntar sau de cei mai buni dintre ei, procese

literare — ultimul a fost *Intilnirea* de C. Chiriță, — concursuri cu premii ca de exemplu: *Economie și comerț* — din colecția „Cunoștințe economice” editată de S.R.S.C. sau pe diferite teme literare, etc. Bibliotecara se ocupă de formarea cititorilor și vorbește cu legitimă mindrie despre oameni care înainte vreme nu citeau decit sporadic și întâmplător, dar care acum sînt cititori permanenți ai bibliotecii.

Gheorghia Ferer este vinzătoare la raionul de galanterie bărbătească. A început de curînd să citească regulat și cu mult interes. Tovarășa Ferer ne-a spus lucruri frumoase și interesante despre ultima carte pe care o citește acum: *Solstițiul* de Szemler Ferenc. Am aflat apoi că interlocutoarea noastră citește orice îi recomandă bibliotecara și că în general îi plac toate cărțile. Desigur, că fiind o cititoare nouă, tovarășa Ferer n-are încă gustul format. De aceea și grija bibliotecarei pentru asemenea cititori trebuie să fie sporită.

Pe tovarășa Alexandra Vasculap am întilnit-o în drum spre locul ei de muncă răsfoind cu interes noua carte împrumutată de la bibliotecă. Este portar și folosește toate minutele libere pentru lectură. A îndrăgit așa de mult cărțile, încît acum vine singură la bibliotecă în fiecare săptămîna.

Vinzătoarele Maria Tomoviči, Angela Ivașcu, Claris Margulis, Elena Bucur citesc foarte mult. Frunțase în muncă, ele sînt în același timp printre cititoarele frunțase ale bibliotecii. Preferințele tovarășei Ivașcu se îndreaptă către literatura sovietică: *Port Arthur, Calvarul*. În timp ce tovarășa Mar-

gulis citește cu predilecție clasicii Balzac și Tolstoi, tovarășa Tomoviči preferă literatura despre problemele vieții noi, iar tovarășa Bucur — are o pasiune: Maxim Gorki.

Fără îndoială că aceste preferințe trebuie satisfăcute de bibliotecară. Cercetarea mai atentă a fișelor de cititor dovedește o lectură bogată și variată la bibliotecă sindicală de la magazinul „Victoria”. Inșă și aici, unele fișe vorbesc despre o lectură la întâmplare. Este foarte bine că se citesc și se popularizează în special noutățile. Dar bibliotecara trebuie să aibă în vedere, în primul rînd, formarea cititorului, creșterea lui intelectuală. De aceea ar fi bine să întocmească citeva planuri de lectură, în special pentru cititorii noi și mai puțin obișnuși cu o lectură regulată. Trebuie organizată lectura cititorilor în așa fel încît să-i obișnuim să aprofundeze un anumit domeniu de cunoaștere, sau opera unui anumit scriitor. Lectura să aibe un fir conducător, pentru că citind la întâmplare, orice îi pică în mînă, cititorul nu folosește prea mult.

Desigur că un rol important în îndrumarea lecturii cititorilor au și cataloagele bibliotecii. O simplă privire aruncată în fișierul unui catalog sistematic poate pune în curent pe cititor cu tot materialul existent în bibliotecă despre problema care îl interesează. Cataloagele constituie prin ele însăși, o importantă sursă de recomandare și îndrumare. Inexistența lor în majoritatea bibliotecilor sindicale îngreunează mult munca cu cititorii. Cu atît mai mult, pînă la organizarea tîmeinică și după stricte reguli a fondului de cărți, bibliotecarii trebuie să folosească în îndrumarea lecturii diferite liste de recomandare tematice, planuri de lectură etc. Studiind atent fișele de cititor, bibliotecarul poate cunoaște preocupările și dorințele fiecărui om care vine la bibliotecă. Dar cunoscîndu-le bibliotecarul trebuie să le și dezvolte, să-l ajute pe cititor, să fie prietenul și sfătuitorul său. În același timp, întreaga activitate a bibliotecii, manifestările de masă cu cartea, trebuie axate pe acele cărți care au stîmmit interesul cititorilor, și au un rol foarte important în educarea lor socialistă.

Cercetînd fișa unui cititor și constatînd anumite lacune în lectură, bibliotecarul poate întocmi împreună cu cititorul un mic plan de lectură cu cărțile pe care le socotește necesare pentru întregirea cunoștințelor acestuia.

Munca cu cititorii este una dintre sarcinile de răspundere ale bibliotecarului, dar în același timp și foarte frumoasă. În acest sector al formării și educării omului nou, bibliotecarul trebuie să depună toată priceperea și pasiunea sa.

S. MARIN

La magazinul universal „Victoria”, bibliotecara Silvia Rabinoviči a sosit cu cărți la locul de muncă.

CUM FOLOSESC COMITETELE SINDICATELOR FONDURILE PENTRU APROVIZIONAREA CU CĂRȚI A BIBLIOTECILOR

În cadrul întreprinderilor și instituțiilor bibliotecile sindicale pun la îndemâna muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor și funcționarilor publicațiile necesare pentru continua ridicare a nivelului lor cultural, politic și profesional. Editurile noastre editează în tiraje de masă numeroase lucrări social-politice, tehnice, științifice, literare și artistice. Pentru ca cititorii să se poată folosi de aceste cărți, bibliotecile sindicale trebuie să-și completeze periodic (lunar), potrivit specificului întreprinderii sau instituției în cadrul căreia funcționează, fondul de cărți cu noile publicații care apar. În acest scop comitetele sindicatelor trebuie să prevadă în buget sumele necesare și să controleze modul cum sînt cheltuite.

Pentru a vedea cum sînt aprovizionate bibliotecile sindicale și cum folosesc comitetele sindicatelor fondurile destinate cumpărării de cărți, am vizitat cîteva întreprinderi din regiunea Galați.

Lună de lună, fondul de publicații al bibliotecii crește cu noi volume

Biblioteca sindicală a uzinelor „Wilhelm Pieck” din Brăila desfășoară o bogată activitate de popularizare și difuzare a cărților. Ea numără peste 12.000 volume și deservește aproape toți salariații. O mare parte a fondului de cărți circulă îndeosebi prin cele 13 biblioteci mobile. Există secții ca de pildă: Forje, Energetic șef, Scularie, unde toți muncitorii sînt cititori ai bibliotecii. Această dezvoltare a gustului și interesului pentru lectură al muncitorilor necesită o creștere și o înnoire permanentă a fondului de publicații, pentru ca biblioteca să poată pune la dispoziția cititorilor săi o parte tot mai mare din producția noastră editorială. Aprovizionarea ritmică, lună de lună, constituie o sarcină de răspundere a comitetului sindicatului respectiv, care trebuie să se preocupe de îndrumarea permanentă a activității bibliotecii sindicale.

În legătură cu această problemă, tovarășul Constantin Mihăilă, președintele comitetului sindicatului uzinelor „Wilhelm Pieck” ne-a spus:

— „În urma îndrumărilor primite de la brigada C.C.S. am dat toată atenția bunei aprovizionări a bibliotecii. Mai întîi am repartizat pe trimestre sumele alocate achiziționării de cărți, iar lunar am verificat și aprobat listele de comandă a cărților către Colectura bibliotecilor din Brăila, întocmite de bibliotecară. Sub îndrumarea organizației de partid, împreună cu întregul activ sindical am urmărit asigurarea creșterii ritmice a fondului de cărți, lună de lună, cu lucrări care asigură îndeplinirea în cît mai bune condiții a sarcinilor de bază care stau în fața bibliotecii.

Greșita orientare la întocmirea bugetului sindicatului în anul acesta — în sensul că pentru achiziții de cărți s-a prevăzut o sumă mult prea mică față de necesitățile bibliotecii noastre — a fost remediată. Au fost achiziționate noi lucrări social-politice, tehnice — de nivel mediu — și literare, necesare cursanților care urmează diferite forme de învățămînt politic și profesional. O atenție deosebită acordăm completării seriei de opere apărute în mai multe volume. Bibliotecara ține evidența acestor lucrări și se îngrijește ca pe măsura reeditării lor să le achiziționeze, completînd astfel golurile existente în fondul de cărți al bibliotecii.

Ritmicitatea aprovizionării cu cărți a bibliotecii sindicale a uzinelor „Wilhelm Pieck” rezultă limpede din analiza felului cum s-au cheltuit alocațiile bugetare: în trimestrul I — 20 la sută, în trimestrul II — 23 la sută, în trimestrul III — 26 la sută. În lunile ce au mai rămas pînă la sfîrșitul anului, biblioteca va continua să achiziționeze noi cărți social-politice, profesionale și literare, solicitate de cititori.

O bună preocupare pentru aprovizionarea cu cărți se constată și la biblioteca clubului „7 Noiembrie” din Brăila. Această biblio-

tecă cu un fond de aproape 10.000 de volume deserveste cititori de la mai multe întreprinderi (D.R.N.F., P.T.T.R., C.F.R., S.D.G.P., I.R.A. Căi navigabile etc.). Tovarăşa Rozalia Grigore, bibliotecară cu îndelungată experiență în munca cu cartea ne vorbește despre modul cum face ea aprovizionarea bibliotecii cu publicații.

— „Cunoscînd fondul de cărți, cerințele cititorilor și sarcinile cultural-educative ale bibliotecii, merg deseori la Colectura bibliotecilor din Brăila și mă informez de noutățile sosite. Consultînd bibliografiile și recenziile apărute în ziare și reviste îmi dau seama de valoarea ideologică, artistică și științifică a lucrărilor ce vreau să le cumpăr și apreciez dacă sînt potrivite pentru categoriile de cititori ce îi deservesc. Apoi întocmesc lista de comandă a cărților pe care o supun spre aprobare comitetului sindicatului. Recenta măsură luată de Consiliul local al sindicatelor de a controla unele comenzi ale bibliotecilor este binevenită. Această măsură ne obligă pe noi bibliotecarii să lucrăm cu mai multă atenție la alegerea cărților pentru bibliotecă, să justificăm necesitatea fiecăreia, atît ca temă cit și ca număr de exemplare. În afară de lucrări social-politice și literare, noi procurăm și cărți tehnice de nivel mediu. Însă dintre acestea se găsesc mai puține la Colectura bibliotecilor din Brăila”.

Numeroase cărți a cumpărat în acest an și biblioteca sindicală a Fabricii de confecții din Brăila. Bibliotecara Vasilica Dragomir vine lunar la colectură, uneori însoțită de responsabilul cultural și de cîte un inginer. Cu sprijinul acestora selectează din căsuța bibliotecii cărțile repartizate de lucrătorii colecturii, și alege cele mai noi lucrări necesare cititorilor. La fel procedează și bibliotecile de la Întreprinderea comunală, Complexul C.F.R., Trustul utilaj greu din Brăila, care de asemenea procură cărți în fiecare lună.

Sînt necesare asemenea cărți?

Dacă pentru activitatea unei biblioteci este important ca numărul de cărți să crească în mod ritmic, nu mai puțin impor-

tant este și felul cum are loc această creștere. Sumele alocate în bugetele sindicatelor pentru aprovizionarea cu cărți a bibliotecilor trebuie cheltuite cu grijă și discernămint.

Aprovizionarea nu trebuie făcută la întimplare ci după un plan tematic întocmit pe baza studierii fondului de cărți existent, a planurilor editoriale, a cerințelor cititorilor cit și a specificului întreprinderii respective, acordîndu-se toată atenția lucrărilor menite să ajute pe muncitori în îndeplinirea planului de producție. Într-un astfel de plan trebuie stabilit atît titlurile de cărți cit și numărul de exemplare ce vor fi achiziționate.

Bibliotecile care folosesc un astfel de plan au obținut rezultate bune în completarea fondului de cărți. Se pune însă întrebarea: se procedează peste tot la fel?

Constatările raidului arată că în regiunea Galați mai sînt unele biblioteci sindicale, care deși au cheltuit sume apreciable pentru cărți, nu s-au îngrijit ca acestea să corespundă profilului întreprinderii și sarcinilor cultural-educative.

Pe lângă o serie de cărți interesante ca: *Dunare revărsată* de Radu Tudoran, *Anii tineri* de Nicolae Țic, *Frații* de K. Fedin, *Inițiative și metode avansate în siderurgie și în construcția de mașini* de N. Vasu, *Cartea sudorului* de Ilie Vasile etc. biblioteca sindicală a Șantierului naval Galați a achiziționat și cărți care se adresează altor categorii de cititori.

De ce oare a fost nevoie să cumpere cărți ca: *Avantajele fătărilor timpurii la oi* de M. Mochnăcs (5 exemplare), *Peste 40.000 kg. legume la hectar, Din experiența G.A.C. „30 Decembrie” Dobroiești în cultura legumelor, Constanța, prima regiune colectivizată* (10 exemplare). De ce s-au achiziționat într-un număr așa de mare de exemplare cărți ca: *Fabule și istorioare, Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogea* de A. Pann (15 exemplare), *Selea* de Titus Popovici (15 exemplare), *Poate fi prevăzut viitorul* de G. Fărcășanu (15 exemplare), *Strămoșii omului* (15 exemplare), *Codul de procedură penală* (5 exemplare), în timp ce cărți ca: *Organizarea consfătuirilor de producție, Experiența noa-*

stră în realizarea de economii, Sprijinirea calificării și ridicării calificării oamenilor muncii, Control pe fiecare operație, apărute în sprijinul activității sindicale (Editura politică — redacția probleme sindicale) au fost procurate în puține exemplare, unele chiar deloc.

— „De problema aprovizionării bibliotecii se ocupă tovarășa bibliotecară“ — spune tovarășul Ionele, președintele comitetului sindicatului.

Ne punem însă întrebarea: cine altcineva, dacă nu comitetul sindicatului trebuie să controleze activitatea bibliotecarei?

Comitetul sindicatului Șantierului naval Galați nu s-a sesizat la timp de faptul că tovarășa Eliza Botez, bibliotecară, a aprovizionat biblioteca neritmic, la voia întâmplării, (în acest an s-au cumpărat cărți la 18 martie de 3600 lei; la 26 aprilie de 1300 lei și la 7 iulie de 4268 lei) că pachetele de cărți stau multă vreme neridicate de la colectură, (comanda din 7 iulie, de pildă, era neridicată în 18 septembrie) iar în registrul inventar al bibliotecii cărțile nu au fost înregistrate potrivit normelor în vigoare.

Este limpede că în fața Comitetului sindicatului Șantierului naval Galați se pune problema lichidării neîntârziată a acestei situații care frânează activitatea cultural-educativă din întreprindere.

De ce la sfârșitul anului?

Cu ocazia raidului întreprins s-a mai constatat că multe biblioteci deși au încheiat contracte cu colectura bibliotecilor n-au cumpărat pînă acum nici o carte.

— Cînd cumpărați cărți? a fost întrebată tovarășa Păuna Apostol președinta

comitetului sindicatului Fabricii de biscuiți din Brăila.

Răspunsul vine prompt:

— Pe la sfârșitul anului.

În asemenea situație sînt și bibliotecile sindicale a U.R.C.C., a Fabricii de conserve Zagna Vădeni, I.C.I.L., I.C.R.A., I. S. Piscicola din Brăila. Pe bună dreptate cititorii acestor biblioteci se plîng că nu găsesc cărți noi.

Problema aprovizionării este neglijată și în biblioteca clubului „23 August“ din Brăila. Aici s-au cumpărat cărți numai de două ori (în martie de 926 lei și în septembrie de 1200 lei).

Întrebat de ce aprovizionarea se desfășoară așa de rar, contabilul clubului ne dă asigurarea că planul de aprovizionare va fi îndeplinit în scurt timp. Dar cum anume e greu de prevăzut, pentru că, așa cum spune el, nici pînă acum comitetele sindicatelor întreprinderilor afiliate clubului, n-au virat încă sumele pentru cumpărarea cărților.

Acest mod de aprovizionare — la sfârșitul anului — nu poate duce la o completare judicioasă a bibliotecilor cu lucrările ce-i sînt necesare. Multe din cărțile apărute în cursul anului, vor fi epuizate, iar în dorința de a realiza contractul cu colectura, bibliotecile vor accepta și lucrări mai puțin sau chiar deloc utile cititorilor pe care-i deservește.

Consiliile locale ale sindicatelor și comitetele sindicale sînt chemate să îndrume îndeaproape bibliotecarii pentru ca aceștia să se ocupe cu pricepere de creșterea ritmică a fondurilor de cărți ale bibliotecilor.

VICTOR IRIMESCU

ÎN LEGĂTURĂ CU ORGANIZAREA BIBLIOTECILOR DE CASĂ

ȘTEFAN GRUIA

Interesanta discuție cu privire la organizarea bibliotecilor de casă — care s-a desfășurat în numerele 3, 5, 7 și 9/1961 ale revistei noastre — deși s-a limitat la analiza unor aspecte ale activității bibliotecilor regionale în afara sediului, a ridicat o serie de probleme cu privire la organizarea sistemului bibliotecilor publice și îndeosebi a relațiilor acestor instituții cu publicul.

Inițierea bibliotecilor de casă a avut ca scop lărgirea sferei de activitate a bibliotecilor publice. În cele mai multe localități, biblioteca publică este amplasată în centrul orașului, în apropierea instituțiilor administrative și culturale. Amplasarea bibliotecii pe arterele cele mai frecventate asigură nu numai buna servire cu carte a populației din centru, dar ușurează accesul la bibliotecă și pentru locuitorii din cartierele îndepărtate, deoarece biblioteca se află în drumul tuturor. Cu toate acestea populația din cartierele depărtate de centru nu se bucură de aceleași avantaje ca și cea din imediata apropiere a bibliotecii. Oricare bibliotecă poate să se convingă de acest lucru, dacă sortează fișele cititorilor pe străzi și marchează numărul cititorilor din diferite cartiere pe harta localității. Frecvența cititorilor se va dovedi, în majoritatea cazurilor, invers proporțională cu distanța până la sediul bibliotecii. De altfel, cu ocazia mutării sediului vreunei biblioteci se constată totdeauna schimbarea structurii publicului cititor și deseori durează ani de zile refacerea „vadului” nou de cititori. Mutarea Bibliotecii Capitalei în 1956 în alt local, deși nu prea departe de centru, s-a soldat cu pierderea a peste 7000 cititori, de la un an la altul.

Studiile făcute în anii 1950/1952 cu privire la deservirea populației cu cartea în unele orașe, au dus la concluzia că cititorii cei mai permanenți sînt acei care locuiesc la mică distanță de bibliotecă sau lucrează în apropierea ei. Fac excepție desigur cititorii, care prin natura preocupărilor nu pot să se lipsească de serviciile bibliotecii și cititorii „formați” pentru care, indiferent de distanța pe care trebuie s-o parcurgă, frecventarea bibliotecii a devenit o *necesitate*.

Anchetele amintite, deși făcute cu metode destul de rudimentare într-un număr restrîns de unități, au dovedit că chiar în condițiile

amplasării celei mai avantajoase a bibliotecii, o parte importantă a populației renunță la serviciile ei din cauza distanței mari, a incomodității accesului sau ignorează existența și foloasele acestei instituții.

S-a remarcat că și în activitatea bibliotecilor de la sate există fenomene asemănătoare. Bibliotecile sătești și comunale care notează pe harta satului casele unde stau cititorii, au observat o densitate mai mare a stegulețelor în apropierea bibliotecii.

Situația s-a schimbat în decursul unui deceniu. În raport cu creșterea nivelului general de cultură a poporului, datorită lărgirii învățămîntului public și al tuturor formelor de instruire și educare desfășurate de statul democrat popular, cresc cerințele de carte ale populației, și crește numărul acelor pentru care cartea a devenit o necesitate de toate zilele. Inșă *problema adaptării bibliotecilor la nevoile populației a rămas încă deschisă.*

Biblioteca nu este numai o instituție pentru folosirea colectivă a cărții, ci și un organism social care trebuie să impulsioneze nașterea și dezvoltarea interesului pentru lectură. Ea trebuie să vină în *întîmpinarea* cititorilor. Este un adevăr tot așa de vechi ca și primele încercări pentru organizarea lecturii publice: nu cititorii lipsesc, — fiecare om este un cititor latent — ci bibliotecile nu sînt adaptate pe deplin cerințelor cititorilor. Afirmatia noastră nu se referă la toate aspectele activității bibliotecilor, deși de la componența fondurilor de cărți și pînă la îndrumarea lecturii, succesele și eficacitatea muncii bibliotecilor depind de gradul în care acestea corespund cerințelor cititorilor și sarcinilor educației comuniste. Ne referim aici numai la organizarea teritorială, amplasarea și ramificarea bibliotecilor publice.

Biblioteca de masă aparține maselor. Ea se adresează tuturor, este în mod colectiv biblioteca personală a fiecăruia. Ea trebuie să-și ofere serviciile sale tuturor oamenilor muncii și trebuie să știe să convingă pe fiecare de avantajele și bucuriile serviciilor sale. Iată de ce bibliotecile trebuie să se adapteze la cerințele întregii populații, asigurînd accesul acesteia cu maximum de comoditate. Bibliotecile de casă — ramificație a bibliotecilor — sînt o formă de apropiere a

cărții de mase. Organizate după experiența Bibliotecii „N. Bălcescu” din cartierul Bucureștii Noi din Capitală, ele s-au extins repede în toate bibliotecile regionale și raionale, precum și în toate bibliotecile populare din Capitală, datorită griiei organizațiilor de partid din cartiere, care au îndrumat comisiile de femei, comitetele cetățenești de stradă și cartier să se preocupe de această formă a activității culturale. Bibliotecarii voluntari, în marea lor majoritate gospodine, soții de muncitori sau pensionari, au îmbrățișat cauza bibliotecilor cu entuziasm. Ele consideră „biblioteca din casa lor” ca un bun al lor în serviciul vecinilor, se întrec în inventivitate pentru a găsi forme cât mai atractive pentru popularizarea cărții. Grija lor pentru avutul obștesc: cartea bibliotecii și devotamentul lor este pilduitor pentru mulți bibliotecari de profesie. Păcat, că participanții la discuție au vorbit așa de puțin despre acești minunați propagandiști ai cărții, care cu toate că adeseori făceau primele incursiuni în lumea cărților au reușit să transmită înflăcărea lor sutelor de cititori.

Ponderea cititorilor înscrși prin bibliotecile de casă dovedește cu prisosință necesitatea lor. La Biblioteca regională din Constanța, 53%, din numărul cititorilor și 29% din cărțile difuzate în anul 1960, se datoresc bibliotecilor de casă. La Biblioteca regională din Tg. Mureș, 40% din numărul cititorilor și 28% din cărțile citite provin din bibliotecile de casă. Raportul este asemănător în multe biblioteci din mediul urban și rural.

Problema se pune deci astfel: care este eficacitatea acestor biblioteci? Care este limita extinderii lor?

Dacă necesitatea menținerii acestor forme de difuzare a cărții este justificată prin indicii de activitate arătați, aceștia dovedesc totodată și slăbiciunile activității bibliotecilor care le organizează. Un număr important de cetățeni care au nevoie de carte recurg la serviciile bibliotecilor de casă, deoarece nu cunosc avantajele ce pot să le ofere o mare bibliotecă sau din cauza incomodităților cauzate de distanță. Propaganda bibliotecilor pentru trecerea cititorilor de la frecventarea bibliotecii de casă la frecventarea bibliotecii centrale apare astfel insuficient de convingătoare.

Sălile de împrumut al unor biblioteci regionale sau raionale n-au capacitatea de a cuprinde pe toți cititorii bibliotecii. La Craiova, Tg. Mureș, Brașov, Arad etc. aglomerarea a 300—400 de cititori în orele de vîrf îngreunează foarte mult calitatea îndrumării lecturii. Aceste biblioteci sînt obligate să deservescă o parte importantă a cititorilor în afară de sediu. Înșă, chiar în aceste condiții — care sînt totuși excepții — servirea

cititorilor prin bibliotecile de casă este inferioară aceleia din centru. Colecțiile de care dispun bibliotecile de casă — limitate la 200—300 volume — limitează și varietatea și sfera de îndrumare a lecturii într-o astfel de bibliotecă. Chiar dacă cărțile se preschimbă des de la centru (și acest lucru nu se întâmplă pretutindeni) cititorii nu beneficiază de întreaga bogăție ce o oferă colecțiile unei biblioteci bine organizate, de sursele ei de informare și de ajutorul unui bibliotecar calificat. În astfel de condiții munca educativă, întregul proces de orientare a lecturii este destul de redus, chiar dacă în unele biblioteci de casă se practică forme ale muncii de masă cu cititorii.

Această scădere pledează pentru statornicirea dezvoltării bibliotecilor de casă într-o anumită limită — și anume, — în limita posibilităților bibliotecii din centru de a exercita o îndrumare permanentă și a acorda fiecăruia un fond corespunzător de cărți. Înmulțirea peste măsură a bibliotecilor de casă ca și a oricăror filiale duce implicit la scăderea numărului cărților valoroase și actuale cu care pot fi înzestrate. Iată de ce o parte din bibliotecile de casă din orașul Galați, din unele raioane ale Capitalei, au o activitate formală și menținerea lor nu este justificată. Acest lucru este valabil și pentru bibliotecile de casă organizate în unele comune.

Potrivit directivelor trasate de Congresul al III-lea al partidului pentru toate instituțiile culturale, perspectiva dezvoltării lecturii publice este largirea continuă a sferii de cuprindere a bibliotecii. Înșă acest obiectiv important se va realiza nu prin multiplicarea la infinit a bibliotecilor de casă și a bibliotecilor mobile, ceea ce ar duce la dispersarea fondurilor de cărți și la scăderea muncii educative desfășurată de biblioteci — ci, prin întărirea unităților existente, îmbogățirea fondurilor de cărți ce li se acordă și prin îmbunătățirea îndrumării lor, transformînd treptat unele biblioteci de casă în filiale conduse de bibliotecari de profesie. Exemplul filialei din cartierul Prund a Bibliotecii regionale din Brașov este concludent în acest sens, nu numai prin creșterea foarte importantă a activității, dar mai ales prin faptul că această filială întrunește mai departe o mare calitate a bibliotecilor de casă: se bucură de sprijinul organizațiilor de masă din cartier și are un larg activ de voluntari care o ajută efectiv în muncă.

Condițiile materiale — localuri corespunzătoare ce se cer pentru organizarea filialelor în diferite cartiere — se vor rezolva cu certitudine în cadrul realizării planurilor de sistematizare și de construcții ale orașelor. Pînă atunci trebuie să asigurăm un nivel cât mai ridicat al muncii în cadrul sis-

temului actual de deservire. Consider că menținerea și îmbogățirea unui fond separat (fond mobil) pentru dotarea bibliotecilor de casă este mai indicată în acest sens decât metoda practică de Biblioteca regională Iași. În condițiile circulației intense la secția de împrumut a acestei biblioteci, bibliotecilor de casă nu li se pot rezerva cărțile cele mai noi și valoroase. Cititorii acestor mici unități au astfel posibilități și mai dezavantajoase decât în alte orașe de a li se satisface cererile. Pe de altă parte scoaterea din circulație de la secția de împrumut a bibliotecii a unui important număr de cărți pentru dotarea bibliotecilor de casă privează cititorii din centru de folosirea acestora. O astfel de metodă s-ar putea practica numai dacă biblioteca regională ar edita și ar pune în circulație catalogul său pe baza cărui cititorii bibliotecilor de casă și alți cititori ar putea să-și rezerve cărțile — și pe baza cărui s-ar putea efectua îndru-

marea lecturii lor. Ar fi timpul ca unele biblioteci regionale să purceadă la întoarcerea unor astfel de cataloage chiar sub formă multiplicată, cuprinzând partea cea mai valoroasă a fondului. Catalogul tip al bibliotecilor raionale și comunale — a cărei editare Biblioteca Centrală de Stat o târăgănează de mult timp — ar rezolva parțial informarea cititorilor despre bogățiile fondurilor și ar ușura în mare măsură alegerea cărților pentru diferite biblioteci filiale și mobile cit și îndrumarea lecturii.

„Cartea cit mai aproape de cititori“ este cerința ce tind s-o realizeze bibliotecile și sub această lozincă pornesc multe unități la înmulțirea numărului bibliotecilor de casă. „Cele mai bune cărți cititorilor în condițiile unei îndrumări cit mai competente care să ajute efectiv educația lor socialistă“ — sună mai puțin lapidar, exprimă însă mai clar menirea bibliotecilor socialiste.

PSIHOLOGIA CITITORULUI

N. I. RUBAKIN — inițiatorul psihologiei bibliologice

Nicolae Rubakin, membru onorific al Societății ruse de bibliografie de pe lângă Academia de științe din Petrograd și al Societății bibliografice ruse de pe lângă Universitatea din Moscova, s-a făcut cunoscut în primul rând pentru lucrările sale bibliografice, dintre care cea mai importantă: *Printre cărți — o încercare de a prezenta bogățiile cuprinse în cărțile rusești în legătură cu istoria ideilor filozofice, științifice și literar-sociale*. (Editura „Nauca“ Moscova, 1913, ediția a II-a) a fost obiectul unei atenții speciale din partea lui V. I. Lenin.

În recenzia pe care a publicat-o în nr. 4 din aprilie 1914 al ziarului „Prosvetșenie“¹⁾, Lenin arată că apariția acestei lucrări bibliografice „prezintă un foarte mare interes“ și că „în linii generale planul autorului este foarte just.“²⁾.

Apreciind valoarea documentară a lucrării, V. I. Lenin sublinia însă și scăderile ei cele mai importante: eclecticismul și lipsa unor păreri competente în problemele social-politice și economice. De multe ori N. Rubakin nu a recurs la colaborarea celor mai indicați specialiști ci s-a mulțumit fie cu o interpretare proprie, în general eclectică, fie cu părerea unor persoane prea puțin competente. Lenin observă de asemenea că deși

volumul al II-lea al lucrării are 930 de pagini, totuși unor probleme de mare importanță li s-a acordat un spațiu foarte redus. Astfel, termenul „bolșevism“ ocupă numai o jumătate de pagină, cam tot atâta cit și termenul de „menșevism“.

În încheierea recenziei sale Lenin spune: „Fără a-i face domnului Rubakin o vină prea mare din asemenea greșeli, inevitabile la început într-o lucrare multilaterală și complexă ca aceasta, ar fi de dorit, totuși, ca autorul să folosească mai des metoda de a apela la reprezentanții diferitelor curente în toate domeniile științei. Expunerea va câștiga astfel în exactitate, va fi mai completă și va câștiga și în obiectivitate; de pierdut va pierde numai eclecticismul și polemica disimulată.“³⁾.

Paralel cu elaborarea acestor lucrări bibliografice, N. Rubakin s-a ocupat mai bine de trei decenii cu cercetări în legătură cu importanța cărților și influența lecturii asupra diferitelor categorii de cititori.

După Revoluția din 1905, ca un protest împotriva samavolnicilor regimului țarist, N. Rubakin pleacă în Elveția unde își continuă studiile, în vederea creerii unei noi discipline științifice care trebuia să interfezeze domeniile psihologiei și bibliologiei pe care a numit-o *psihologia bibliologică*. În

¹⁾ Vezi V. I. Lenin. *Opere*, vol. 20. Editura P.M.R., 1950, p. 254—256

²⁾ op. cit. p. 254.

³⁾ V. I. Lenin, op. cit. p. 256 — sublinierile îi aparțin.

anul 1916, la o consfătuire comună a Institutului Jean Jacques Rousseau din Geneva și a Institutului Internațional de Bibliologie cu sediul la Bruxelles, Nicolae Rubakin a făcut prima expunere de principii a acestei noi discipline, prezentând un amplu referat intitulat: *Introducere la psihologia bibliologică*.

Suferind de aceleași lipsuri, remarcate de Lenin, eclecticismul și polemica disimulată, ideile lui Rubakin din domeniul psiho-bibliologiei prezintă totuși pentru cercetătorul de astăzi nu numai un interes documentar, ci și un izvor de valoroase sugestii în special metodologice.

În primul rând, punctul de plecare al lui Rubakin este și astăzi actual: cunoașterea cititorului pentru găsirea celor mai potrivite cărți care să corespundă interesului și gradului lui de pregătire. Se puneau astfel bazele unei îndrumări științifice a lecturii diferitelor categorii de cititori. Rubakin n-a creat o știință de dragul teoretizării... „Teoria nu este pentru noi decât un mijloc — scrie el — în timp ce practica constituie scopul”⁴⁾.

Intenția lui era de a pune psihologia bibliologică la îndemâna oricui și mai ales la îndemâna oamenilor „aparținând claselor nevoiaș și cercurilor celor mai largi ale proletariatului și ale democrației, celor mai puțin favorizați sub raportul averii, recomandându-le procedee ușoare și relativ rapide pentru a-și îmbogăți cunoștințele și pentru a se dezvolta intelectual și moral, cu cea mai mare economie posibilă de timp, energie și bani”⁵⁾.

Rubakin pleacă de la constatarea că marea masă a cititorilor în acea vreme nu știau să-și aleagă o carte și dacă le cădea una în mână nu știau cum s-o citească ca să tragă toate foloasele. Nici bibliografii, pedagogii sau părinții nu știau să recomande o carte folosind metode științifice și mergeau mai mult pe o cale empirică, subiectivă.

Pentru Rubakin prima sarcină a psihologiei bibliologice este cunoașterea cititorului prin mijloace științifice. Folosind metodele psihologiei experimentale el își propune să studieze cititorul din trei puncte de vedere: al reacțiunii față de opera citită, al influenței lecturii asupra conduitei imediate, al influenței mai îndelungate a lecturii asupra dezvoltării personalității.

Rubakin, continuând o serie de importante cercetări întreprinse la sfârșitul veacului trecut de psihologi, medici și bibliologi ruși

de la Moscova și Petrograd, descoperă numeroase și semnificative consecințe ale lecturii. Pe baza lor el întreprinde o clasificare a cititorilor după felul cum aceștia citesc o carte, după felul cum o înțeleg și cum reacționează, în raport cu pregătirea și personalitatea lor. El creează astfel o tipologie a cititorilor și o clasificare a cărților din punct de vedere al influenței lor psihologice.

Cu prilejul consfăturii comune a celor două institute la Geneva în 1916, s-au pus bazele Secției de psihologie bibliologică în fruntea căreia a fost numit Nicolae Rubakin. Sediul acestei secții a fost ales la Clarence în Elveția, unde Rubakin a lucrat pînă la sfârșitul vieții.

Din punct de vedere teoretic doctrina psiho-bibliologică a lui Rubakin are limite numeroase. Pentru el cartea în sine nu reprezintă nimic; ea nu este decât un reactiv, un excitant care produce anumite reflexe din partea cititorului. Nu cartea ca atare, ci răspunsul cititorului formează obiectul de studiu pentru psihologia bibliologică. Influențat de curentele pozitiviste din filozofia și din psihologia experimentală din acea vreme, Rubakin consideră că o carte nu poate produce decât atita influență cît de pregătită este „mnema” (termen prin care el denumește totalitatea fenomenelor de conștiință ale cititorului). Cartea produce, ca reacție psihică numai o nouă relație între faptele de conștiință; dar dacă în conștiință nu se găsesc datele, ideile, sentimentele conținute de carte, lectura ei este inutilă pentru că nu poate provoca reacțiile corespunzătoare ale *mnemei*. În felul acesta Rubakin, progresist în activitatea lui practică, rămîne pe plan teoretic pe pozițiile conservatoare și agnostice ale filozofiei idealiste, negînd pe de o parte capacitatea unei scrieri de a reflecta realitatea obiectivă, independent de cititorul care ar studia-o, iar pe de altă parte negînd posibilitatea învățării, a dezvoltării, a progresului cititorului prin intermediul lecturii. De aci, și limitele metodologice ale lui Rubakin. Pentru el cercetarea are drept scop găsirea cărților care să corespundă cît mai apropiat facultăților intelectuale, afectivității și temperamentului fiecărui cititor în parte.

Ca și pedagogii care ingenunchiau în fața individualității copilului și pretindeau metode educative speciale pentru fiecare dintre ei, tot astfel psihologia bibliologică a lui Rubakin pretindea găsirea pentru fiecare cititor a cărților care să convină structurii sale psihologice.

A reduce cartea numai la rolul de reactiv pentru ca prin metodele psihologice experi-

⁴⁾ Nicolas Roubakine. Introduction à la psychologie bibliologique. Paris, Edit. J. Povolozky et Co., 1922 T. I. p. 4.

⁵⁾ idem, p. 6.

Utilizarea Adevinului P în biblioteci și legătorii

Adevinul P, produs de Uzinele Chimice Rîșnov, este un adeziv pe bază de emulsie de acetat de polivinil. Proprietățile excepționale de lipire pe hîrtie, textile, piele și carton, rezistența mare la sfîșiere ca și flexibilitatea prezentată de pelicula uscată de pe cotorul cărții, timpul de priză rapid de circa 7 minute la temperatura ambiantă, face ca Adevinul P. să fie folosit în legătorie la cele mai variate întrebunțări, ca:

- înclieri de cărți cusute, înlocuind cu un produs superior cleiul de oase sau de pille;
- legări de cărți necusute;
- legări de colecții de ziare;
- lipiri de etichete, diagrame etc.

Adevinul P. se prezintă sub forma unei emulsii apoase, albe, vîscoase, de consistența smîntînii. El poate fi diluat prin amestecare cu apă, pînă la consistența dorită. Este de dorit totuși, ca adaosul de apă să nu fie prea mare, pentru a nu se lungi timpul de uscare și de priză și pentru a nu da naștere la încrețiri ale hîrtiei.

În bibliotecii, Adevinul P, poate fi utilizat, în afară de adeziv pentru legarea de cărți sau de colecții de ziare și la repararea cărților și revistelor uzate.

Pentru legarea de cărți din fascicule sau foi, se așează acestea în teanc, cu o margine în scara (ușor deplasate una față de alta), se ung cu Adevin, apoi se strîng la loc și se introduc rapid în copertă, presîndu-se la cotor.

Presarea, care se face prin punerea unor greutatea deasupra cărții legate, așezate pe o suprafață netedă, este necesar să dureze minimum 10 minute, — pînă se face priza —, uscarea completă, putîndu-se face în continuare, chiar și fără presare.

Adevinul P, se păstrează în borcane, închise, etanșe pentru a nu permite evaporarea apei și deci uscarea la suprafața a produsului. În cazul cînd s-a format deasupra o crustă, aceasta se îndepărtează înainte de folosire. De asemenea, borcanele descoperite se pot acoperi cu un strat foarte subțire de apă, amestecat însă pînă la omogenizare cu adezivul, înainte de întrebunțare.

Prețul unui kg de Adevin P este de 18 lei. Se poate procura de către bibliotecii prin comandă către Uzinele Chimice Rîșnov, regiunea Brașov. Este de preferat ca bibliotecile raionale și regionale să comande cantități suficiente și pentru bibliotecile în subordine, întrucît livrarea se face de la circa 10 kg în sus.

mentale să descoperi individualitatea cititorului ni se pare prea puțin; a alege cărțile numai în raport cu trăsăturile psihologice ale fiecărui individ ni se pare o greșeală. Operele scrise sînt reflectări ale realității, ale relațiilor social-economice, sinleze ale acțiunilor sociale și ale concepțiilor oamenilor. Ele nu sînt numai reactive pentru declanșarea anumitor fenomene psihologice, ci mijloace efective pentru educarea, cultivarea și dezvoltarea multilaterală a personalității cititorului indiferent de structura lui psihică. Cu alte cuvinte, după părerea noastră cunoașterea psihologică a cititorului, nu trebuie să se limiteze la selecționarea de cărți după profilul cititorului, ci ea are drept scop cunoașterea cititorului în vederea îndrumării științifice a lecturii lui, îndreptării lui spre o lectură bogată și variată.

Cu toate aceste serioase greșeli de orientare, cercetătorul de astăzi găsește în lucrările lui Rubakin metode interesante de cercetare a psihologiei cititorului și de îndrumare a lecturii, de care nu poate face abstracție. Cu atît mai mult cu cît în ultimele decenii studiile care au apărut și au mai avut drept obiectiv principal domeniul comun al psihologiei și bibliologiei ci s-au restrîns fie la aspectul pur psihologic al actului lecturii, fie la cercetarea valorii estetice și educative a diferitelor scrieri.

În țara noastră unde socialismul creează condițiile unei activități culturale nemăsurabile în istorie, unde difuzarea cărții în masele largi ia o amploare mereu mai mare și unde numărul cititorilor de toate vîrstele cuprinde o mare parte a populației, studiul științific al îndrumării lecturii apare astăzi ca o necesitate imperioasă.

Pentru aceasta trebuie înlăturate toate influențele idealiste atît din domeniul psihologiei cît și din acela al bibliologiei și puse bazele unei discipline cu adevărat științifice care să urmărească cunoașterea psihologiei cititorului. Dar, așa cum arată Rubakin, aceasta nu ca un scop în sine. Psihologia cititorului — disciplină nouă în cadrul cercetărilor actuale — va trebui să-și delimiteze sfera de preocupări și să-și găsească metode proprii de lucru pentru a putea ajunge — prin cercetarea psihologică și pedagogică la atingerea principalului ei obiectiv: îndrumarea științifică a lecturii diferitelor categorii de cititori pentru ridicarea continuă a nivelului lor ideologic, politic, profesional și cultural.

ILIE STANCIU

Lucrări de specialitate

Lucrarea *Accesul liber la rafturile bibliotecilor*, editată de Direcția generală a așezămintelor culturale în anul 1960, prin articolele pe care le conține pune la dispoziția bibliotecarilor din țara noastră un bogat material privind teoria și practica accesului liber.

Materialele alese cu grijă de către redactorii lucrării, evidențiază de asemenea popularitatea acestei metode și preocuparea pentru practicarea ei în alte țări ca și variantele cele mai adecvate de organizare a accesului liber al cititorilor la raft, ținând seama de profilul bibliotecilor, de specificul activității lor cu cititorii.

Articolele semnate de V. F. Saharov, Tun Tzan-gun, Z. P. Oleneva, A. I. Sidorova, V. A. Voroneț, Fritz Kunze și R. Malek aduc în discuție folosirea raftului liber în condițiile organizării bibliotecilor din U.R.S.S., din R. P. Chineză, R. S. Cehoslovacă, R. D. Germană, ținând seama de specificul unei anumite categorii de biblioteci (științifice, de masă, sindicale, de copii și tineret).

Deosebit de important în economia lucrării este articolul intitulat *Accesul liber la raft în bibliotecile din străinătate* semnat de I. V. Grigoriev. Deși articolul suferă din cauza traducerii prescurtate, pune totuși la dispoziția bibliotecarilor, în afara datelor cu privire la istoricul și aplicarea acestei metode în diverse locuri, câteva prezentări ale metodelor recomandate sau folosite de bibliotecarii din alte țări. Din acest punct de vedere, articolul este util datorită mai ales aprecierilor critice făcute unor metode descrise în articolele semnate de Günther de Bryn, Lilli Volbehr și Fritz Kunze, prezente în culegerea de față. De aceea, s-ar putea recomanda ca articolele autorilor amintiți mai sus să fie studiate și analizate prin prisma observațiilor lui I. V. Grigoriev.

Organizarea raftului liber nu poate fi realizată însă în afara cunoașterii principiilor de organizare și a sarcinilor ce revin bibliotecilor în momentul aplicării noii metode. Pentru aceste probleme pledează atât articolele teoretice cât și cele metodice din culegerea. Menționăm articolele sem-

nate de Saharov care insistă în general asupra principiilor și principalelor probleme ale organizării accesului liber la raft ca și articolele semnate de Sidorova, Voroneț și Tun Tzan-gun care discută aceleași principii referindu-se la anumite categorii de biblioteci.

Culegerea cuprinde articole cu date prin care se ilustrează rezultatele obținute în biblioteci după aplicarea acestei metode.

Articolul *R rezultate preliminare* semnat de Fritz Kunze convinge asupra eficacității metodei prin indicii ridicaiți obținuți mai ales la circulația cărții. Desigur, este important că în 1957 indicele mediu de circulație a cărții a fost 7,03 în comparație cu 4,95 indicele mediu de circulație în 1954, fără să mai vorbim de creșterile masive ale indicelui de circulație a cărții la anumite grupe de literatură mai slab reprezentate pînă atunci. (Vezi tabloul comparativ al conținutului fondului pag. 165).

Întreaga culegere de articole pledează însă pentru rezultatele deosebite ce pot fi obținute în îndrumarea lecturii cititorilor în condițiile practicării acestei metode: „In anumite condiții și atunci cînd accesul liber la raft este bine organizat, el poate contribui la îmbunătățirea esențială a deservirii cititorilor la satisfacerea cerințelor și intereselor tuturor cititorilor”. (pag. 21).

Sînt semnificative aprecierile unor cititori ai bibliotecii nr. 106 din Moscova, care vorbesc despre noutatea sistemului și avantajele pe care le oferă atât cititorului cât și bibliotecarului: „Posibilitatea de a-ți alege singur cartea, de a lua cunoștință pe scurt de cuprinsul alteia, de a schimba impresii cu privire la carte, de a-ți împropăta, în fugă, în memorie ceva ce ți-a plăcut în mod deosebit într-o carte citită mai de mult — toate acestea îl îmbogățesc pe cititor și într-aceasta constă, fără discuție, meritul noii forme de deservire a cititorului”.

Experiența bibliotecilor din țara noastră este cuprinsă în articolul semnat de A. Cruher și Dima Drăgan Corneliu. Articolul cuprinde un istoric al introducerii accesului liber la raft și dă indicații asupra introducerii noului sistem de împrumut prin folosirea metodei experimentale în biblioteca „Fr. Schiller” din Capitală extinsă ulterior în bibliotecile raionale din Focșani, Brăila, Gheorghieni și altele.

IOANA BICĂ

Trăsăturile definitorii ale realismului socialist

CONSULTAȚIE

de MIHAI NOVICOV

Care sînt trăsăturile definitorii ale realismului socialist? Sau cu alte cuvinte: — care sînt însușirile pe care trebuie să le aibă o carte literară ca noi să avem dreptul s-o înglobăm în sfera largă a creației realist-socialiste? Intrebarea aceasta îi preocupă în mod firesc pe bibliotecari. Realismul socialist nu este însă un etalon standard cu care să poți măsura operele literare. Insușirile specifice creației realist-socialiste nu se capătă prin aderarea scriitorilor la un sistem de principii estetice, ci se ciștigă și se cristalizează treptat în procesul însuși de dezvoltare a literaturii.

De fapt fenomenul nu este nou. Intîmpinăm dificultăți în clasificarea din punct de vedere al metodei de creație și a operelor scrise în trecut. Corneille, Racine, La Fontaine, Molière aparțin clasicismului francez. Operele lor sînt exemplare pentru clasicism. Dar nu se poate spune același lucru și despre operele unor scriitori germani. De pildă Goethe și Schiller aparțin oare clasicismului sau romantismului? Iar Griboedov în Rusia — clasicismului sau realismului critic? În literatura noastră clasicismul se împletește cu romantismul în opera unui Grigore Alexandrescu și alfor scriitori pașoptiști. Victor Hugo a fost romantic însă creația sa e impregnată de spiritul realismului critic. Balzac este realist critic dar cu puternice reminiscențe romantice. *Un erou al timpului nostru* e operă romantică sau realistă, sau poate și romantică și realistă? Poezia lui Eminescu este preponderent romantică dar reflectă același conținut al epocii ca și opera unor realiști critici ca Slavici, Caragiale. Și ar putea fi aduse și multe alte exemple.

Realismul socialist s-a născut și s-a dezvoltat ca o exprimare, pe plan artistic, cu mijloace estetice, a năzuințelor și idealurilor de clasă ale proletariatului revoluționar. Literatura realist-socialistă este moștenirea directă a poeziei proletare din a doua jumătate a secolului trecut. Și totuși doar forțînd laptele istorice putem vorbi de poezia lui D. T. Neculău ca de o poezie realist-socialistă. Creația inspirată de lupta clasei muncitoare își făurește și o metodă artistică proprie abia după ce preia și prelucurează în spiritul noilor idealuri estetice întreaga experiență acumulată în dezvoltarea artistică milenară a umanității. Ceea ce se întîmplă abia după ce marii scriitori legați de lupta clasei muncitoare în frunte cu Gorki realizează sinteza necesară. Iar cristalizarea definitivă, precum și elaborarea teoretică a realismului socialist se întîmplă după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie cînd experiența pionierilor literaturii proletare i se adaugă experiența multilaterală a literaturii sovietice.

În țara noastră putem vorbi de apariția unei literaturi realist-socialiste abia din anii 1930—1940 cînd o pleiadă de scriitori se alătură luptei partidului și valorifică în creația lor nu doar tradiția poeziei proletare, nu doar exemplul literaturii sovietice și a altor scriitori comuniști dar și îndrumarea de către partid. Adică de existența unei literaturi realist-socialiste se poate vorbi numai din momentul în care cel puțin o parte a literaturii, devine, așa cum o cerea Lenin încă în 1905 „parte integrantă a cauzei generale a proletariatului”.

După 23 August 1944 identificarea creației literare cu aspirațiile clasei muncitoare și a întregului popor, transformarea întregii literaturi într-o parte integrantă a cauzei construcției socialismului, cît și încadrarea ei în ansamblul activităților spirituale îndrumate de partid, nu s-a realizat dintr-o dată ci treptat printr-o acțiune complexă în care educarea marxist-leninistă a creatorilor s-a îmbinat cu demascarea manifestărilor ideologiei bungheze. În acest proces fiecare scriitor a adus și propria sa experiență,

propriile sale afinități, căutări. În unele cazuri experiența personală a scriitorului l-a ajutat să se ridice mai ușor și mai repede pînă la nivelul creației realist-socialiste, în alte cazuri dimpotrivă rezistența vechii metode a fost puternică, aducătoare de contradicție izbitoare în creația scriitorului.

Iată de ce dacă e în general justă aprecierea că literatura noastră de după 23 August s-a dezvoltat în albia realismului socialist, dacă este just a spune că azi literatura noastră este în ansamblu realist-socialistă, din asta nu trebuie să rezulte că putem găsi toate trăsăturile realismului socialist în orice carte literară apărută după 23 August 1944 sau chiar după 30 Decembrie 1947. Dar nici n-ar fi just să încercăm tot felul de împărțiri a literaturii de după 23 August în literatură realist-socialistă și în literatură ne-realist socialistă, sau să încercăm a drămuți „cît” realism socialist există în cutare sau cutare operă. În procesul cristalizării și generalizării metodei realismului socialist în literatura noastră, fiecare scriitor și fiecare operă nouă a adus o contribuție specifică. Important este să știm să descifrăm și să dovedim această contribuție.

Esențială în metoda realismului socialist este partinitatea comunistă, manifestarea încrederii nezdruincinate că prin lupta clasei muncitoare sub conducerea partidului ei marxist-leninist, pe baza științei marxist-leniniste, pot fi atinse sarcinile istorice ale epocii, inclusiv idealul ei estetic. Din acest punct de vedere este important a nu se confunda tendențiozitatea progresistă cu partinitatea comunistă. Opera lui Sadoveanu de pînă la 23 August 1944, de pildă, a fost puternic impregnată de tendențiozitatea progresistă, de pledoaria pentru cauza dreaptă a poporului mai ales a țărănimii muncitoare, de încrederea în popor, dar opera evident nu este încă realist-socialistă pentru că pe atunci Mihail Sadoveanu încă nu vedea că „ieșirea din ticăloșie” a țărănimii se poate obține prin aderarea la lupta revoluționară a clasei muncitoare. În schimb *Mitrea Cocor* al aceluiși autor este un roman realist-socialist pentru că din structura lui epică se desprinde cu putere concluzia că drumul luptei alături de clasa muncitoare și sub conducerea clasei muncitoare, iar în perspectivă drumul transformării socialiste a agriculturii după exemplul colhozurilor sovietice, e singurul drum pe care mergînd țărănimea își poate cuceri un trai eliberat de mizerie și ignoranță, un trai fericit și îmbelșugat. De asemenea, în poezia lui Tudor Arghezi de dinainte de 23 August găsim multe elemente de protest social, dar poezia aceasta nu este realist-socialistă pentru că nu este impregnată de încrederea în aspirațiile clasei muncitoare, pentru că nu militează pentru comunism. După cum nu este realist-socialistă nici poezia cu conținut social a lui Topîrceanu sau Bacovia. În schimb găsim elemente evidente ale realismului socialist în unele poezii prerévolutionare ale lui A. Toma (*Marea preluare*, de pildă), sau la Mihail Beniuc, M. R. Paraschivescu, Dumitru Corbea, Alexandru Șahighian și alții. Din acei ani intră în patrimoniul literaturii realist-socialiste poeziile care militează direct pentru izbînda clasei muncitoare. După cum se încadrează în sfera realismului socialist și poemele lui Tudor Arghezi *Cîntare omului* sau *1907* întrucît sînt scrise în spiritul ideologiei muncitorești. În ele poetul valorifică cuceririle științei marxist-leniniste. *Cîntare omului* se încheie cu un elogiu al revoluției socialiste iar *1907* cu perspectiva unui nou an de luptă „mai chibzuit, mai crîncen, nu lînced ca o turmă!”

Citarea ultimului poem al lui Tudor Arghezi ne permite să ne dăm seama că literaturii realist-socialiste pot să-i aparțină și opere care nu descriu nemijlocit lupta revoluționară a proletariatului. Dar numai atunci când sînt scrise din perspectiva acestei lupte. Romanul *Răscoala* a lui Liviu Rebreanu nu aparține realismului socialist cu toate că manifestă simpatie certă pentru revendicările țăranilor, cu toate că condamnă cu vehemență pe cei vinovați de mizeria vieții țărănești și de represiunea sîngeroasă a răscoalei. Dar, compasiunea autorului nu se transformă în chemare la luptă, romanul nu deschide perspective, iar față de reprezentanții clasei muncitoare Rebreanu are o atitudine ambiguă, chiar rău voitoare. Poemul lui Arghezi dimpotrivă cu toate notele sumbre, emană încrederea în victoria necesară a celor desmoșteniți.

Reiese deci că pentru literatura realist-socialistă întemeiată pe principiul partimității comuniste, esențială este și prezența perspectivei revoluționare, a încrederii în forțele creatoare ale omului și în viitorul omenirii, care, prin lupta victorioasă a clasei muncitoare nu va putea să nu creezească în evul comunist și adevărata și deplină libertate, adică posibilitatea deplină de a-și afirma nestingherit forțele creatoare și toate facultățile specifice umane.

Din romanul lui Maxim Gorki *Mama*, considerat prima operă clasică a realismului socialist, această încredere se degajă cu toate că eroii principali sînt arestați de ohrana țaristă, iar organizația revoluționară din oraș este vremelnic zdrobită. Însă superioritatea morală a luptătorilor este atât de evidentă, încrederea lor în idealul socialismului atât de puternică, încît cititorul nu poate să nu ajungă la concluzia formulată explicit de Gorki în finalul piesei *Dușmanii* că „oamenii aceștia vor învinge”. Pentru literatura lui Gorki este caracteristică că această încredere nu este vagă, abstractă ci se leagă nemijlocit de lupta unei anumite forțe sociale — clasa muncitoare. În opera unui contemporan și prieten al lui Gorki, scriitorul francez Romain Rolland se simte de asemenea încrederea în om, dar lipsită de o viziune istoricește clară asupra realității, încrederea aceasta e vag umanitaristă, abstractă. Mult timp, Romain Rolland a fost un umanist pacifist și nu un luptător revoluționar. De aceea opera sa cu tot conținutul său progresist nu e realist-socialistă. Abia în anii 1930—1940 Rolland a aderat la lupta comuniștilor, ceea ce s-a reflectat și în lucrările literare din perioada respectivă. Ultimele două volume ale romanului *Inimă vrăjită* ca și piesa *Robespierre* aparțin literaturii realist-socialiste. Patosul încrederii în victoria comuniștilor străbate și cele mai bune opere ale lui Henry Barbusse, ceea ce determină încadrarea lor în literatura realist-socialistă.

Încrederea în posibilitatea transformării omului, în dezvoltarea nestingherită a firii umane după victoria revoluției socialiste este cea mai puternică în literatura sovietică, lucru firesc, pentru că această literatură oglindește o realitate socialistă din prima țară a socialismului victorios. După cum a observat și Lenin, după revoluție socialismul se construiește de către o societate care păstrează nenumărate „moșteniri” degradante din epoca anterioară de dominație a burgheziei, se construiește de către oameni educați în atmosfera sufocantă a acestei dominații. După victoria revoluției socialiste oamenii nu se purifică deodată, nu se eliberează peste noapte de cele mai felurite obiceiuri, apucături, vicii, inoculate lor în deceniile anterioare. Educația socialistă a oamenilor muncii este un proces îndelungat ce se desfășoară concomitent cu construcția socialismului. Scriitorii sovietici nu ignoră aceste aspecte încă întunecate ale vieții. În asemenea lucrări ca *Torentul de fier* de Serafimovici, *Ceapaev* de Furmanov, *Cimentul* de Gladkov, *Înfringerea* de Fadeev, *Donul liniștit* și *Pămînt desțelenit* de Șolohov, *Calvarul* de Alexei Tolstoi, *Bursucii*, *Soti* și *Pădurea rusească* de Leonov, *Focul de Fedin* etc., etc. sînt înfățișate racilele moștenite de la vechea societate, primitivismul și brutalitatea unor oameni pe care apoi revoluția i-a trezit la o viață politică conștientă, lipsa de

sinceritate a altora etc. Dar în același timp din acestea și din alte opere ale literaturii sovietice se vede clar că forțele pozitive care cresc din lupta clasei muncitoare, procesele de înnoire sufletească ce se desfășoară sub influența comuniștilor, sînt mult mai puternice și nu pot să nu ducă la victoria socialismului și pe plan economic și politic dar și pe plan moral și ideologic. Literatura sovietică are deci în ansamblu o orientare realist-socialistă. Eroi principali ai literaturii sovietice sînt oameni integri, de o mare puritate sufletească, sînt acei oameni care se devotează și se dedică pînă la capăt luptei și care se realizează ca personalități puternice în luptă. Despre orice ar scrie scriitorii sovietici, nota dominantă a creației lor este această încredere.

În literatura română de dinainte de 23 August 1944 lucrările realist-socialiste se disting de asemenea mai ales prin încrederea în victoria clasei muncitoare. Așa sînt de pildă nuvelele lui Alexandru Sahia. În *Uzina vie* lupta muncitorilor este înfrîntă și totuși nuvela cultivă încrederea în victoria finală. În literatura de după 23 August aceeași încredere este prezentă în cele mai multe lucrări cum ar fi de pildă, în afara romanului *Mitrea Cocor* al lui Sadoveanu amintit mai înainte, romanele: *Bărăgan* de V. Em. Galan, *Pe multe de cuțit* de M. Beniuc, *Șoseaua Nordului* de Eugen Barbu, *Bariera* de T. Mazilu, *Cuscii* de Al. I. Ghilia, *Străimul și Setea* de Titus Popovici, *Statuile nu rid niciodată* și *În orașul de pe Mureș* de Francisc Munteanu, *Ora șase* și *Anii tineri* de N. Țic, nuvelele *Desfășurarea* și *Îndrăzneala* de Marin Preda, *Oaie și ai săi* de Eugen Barbu, *Nopti înfrigate* de A. Mihale, *Omul cu părul cărunt* de D. Ignea, piesele de teatru *Cumpăna* și *Vlaicu și feciorii săi* de Lucia Demetrius, *Minerii* și *Cetatea de foc* de M. Davidoglu, *Citadela sfărmată* și *Surorile Boga* de H. Lovinescu, poemele *În frunte comunistii* de M. Beniuc, *În satul lui Sahia* de Al. Jebeleanu, *Lazăr de la Rusca* și *Minerii din Maramureș* de Dan Deșliu, *Despre pămînt* de M. Banuș și multe altele (este evident că nu am putut cita toate operele realist-socialiste din ultimii 15 ani).

Apartin țare literaturii realist-socialiste numai operele cu subiecte de actualitate? Dar asemenea lucrări ca *Desuții* de Zahăria Stancu, *Moromeții* de Marin Preda, *Un om între oameni* de Camil Petrescu, *Nicoară Polcoavă* de M. Sadoveanu? Și aceste lucrări sînt realist-socialiste pentru că se bazează pe o interpretare a istoriei în spiritul ideologiei muncitorești și a științei marxist-leniniste. În *Moromeții* de Marin Preda se arată cum și de ce țărănul în trecut n-a putut cucerii feniștea pe baza micii proprietăți. În *Nicoară Polcoavă*, Sadoveanu reliefează (spre deosebirea de viziunea din *Șoimii*) că făuritorul istoriei e poporul și ne ajută să înțelegem orice episod din trecut al luptei pentru libertatea poporului ca o verigă dintr-un lanț care nu poate să nu se termine cu triumful dreptății sociale. În romanul *Un om între oameni* Camil Petrescu polemizează într-un fel cu propria sa creație anterioară, susținînd pe baza exemplului oferit de luptătorul democrat revoluționar Nicolae Bălcescu că intelectualul cinstit nu este condamnat în mod fatal la izolare, dacă se dedică unei activități în slujba intereselor majore ale poporului său.

Spuneam la începutul acestui articol explicativ că este contraindicat să căutăm un criteriu mecanic prin care să putem distinge lucrările literaturii realist-socialiste. Însă în ansamblu creația realist-socialistă are o trăsătură dominantă definitoare. Această trăsătură este încadrarea operei în lupta generală pentru triumful socialismului și al comunismului pe pămînt. Totuși trebuie să avem mereu în vedere că această încadrare se realizează pe căi diferite cu ajutorul unor teme, subiecte și procedee artistice foarte diferite. Simplificînd am putea spune că poate fi considerată ca realist-socialistă orice operă literară care contribuie într-un fel sau altul la difuzarea concepțiilor politice, sociale, elice și estetice corespunzătoare epocii noastre de luptă pentru socialism, de victorie a socialismului pe o scară din ce în ce mai largă.

MIHAI BENIUC

PE MULTE
DE CUȚIT

K. FEDIN

OPERE

FRANCISCU MUNT

ÎN
ORAȘUL
DE
PE
MUREȘ

EDITURA TINERET

Desfășurarea

CUI

Mic dictionar de BIBLIOLOGIE

TERMENI DE BIBLIOGRAFIE

ILEANA BÂNCILĂ

Bibliografia a fost menționată în capitolele, apărute pînă acum, ale Micului dictionar de bibliologie, cu mai multe prilejuri: pentru a se preciza deosebirea de sensuri între bibliologie, bibliografie și biblioteconomie, adăugîndu-se un scurt istoric al apariției termenului¹⁾; pentru a se face distincție între catalog și bibliografie²⁾; pentru a se defini descrierea bibliografică, inclusă în enumerarea termenilor de catalogare³⁾.

Considerăm toate acestea ca o introducere la capitolul de față, consacrat în mod special terminologiei bibliografice. Dacă totuși vom reveni asupra termenilor definiți mai înainte o vom face pentru a oferi date suplimentare sau pentru a explica o serie de alți termeni în legătură cu aceștia.

În ceea ce privește deosebirea dintre catalog și bibliografie, putem adăuga că uneori bibliografia indică și ea locul unde se găsesc publicațiile. Dar, pe cînd la catalog menționarea locului este o trăsătură esențială, la bibliografie ea este o informație suplimentară și de importanță secundară.

Cu toate că scopul catalogului este acela de a face inventarul publicațiilor din unul sau din mai multe depozite, catalogul poate citeodată să capete valoarea unei bibliografii. Așa, de exemplu, atunci cînd o bibliotecă cuprinde întreg fondul național de publicații, catalogul ei îndeplinește funcția unei bibliografii naționale.

Făcînd distincție între aceste feluri de informare și încercînd să stabilim în același timp raportul dintre sferile lor, constatăm că domeniul bibliografiei este mult mai larg,

¹⁾ M. Tomescu. *Bibliologie, bibliografie, biblioteconomie. Precizări lexicologice*. În *Căluza bibliotecarului*, XIII (1960), nr. 12 (dec.), p. 37-39 (Mic dictionar de bibliologie).

²⁾ E. Iosipescu. *Tipuri de cataloage de bibliotecă*. În: *Căluza bibliotecarului*, XIV (1961), nr. 7 (iul.), p. 39 (Mic dictionar de bibliologie).

³⁾ G. E. Rally. *Termeni de catalogare* (În: *Căluza bibliotecarului*, XIV (1961), nr. 8 (aug.), p. 44.

catalogul intrînd în grupa materialelor bibliografice.

Termenii de bibliografie, pe care îi prezentăm în cele ce urmează, fac parte din categoria celor mai des înfîlșiți în practica de bibliotecă.

Adnotare bibliografică. Scurtă caracterizare a cuprinsului unei publicații, care urmează după descrierea bibliografică.

Aparat bibliografic. Totalitatea publicațiilor care formează baza documentară a unui studiu și la care se face trimitere.

Bibliograf. 1) Persoană care întocmește materiale bibliografice sau care scrie despre cărți, în legătură cu autorul, data, tipografia, ediția, etc.; 2) Cunoscător în domeniul bibliografiei.

Bibliografie. (Pentru diferitele sensuri ale termenului, vezi definiția dată anterior în Micul dictionar de bibliologie).

Bibliografia listă de publicații, poate fi: adnotată — în care toate sau aproape toate descrierile sînt urmate de adnotări.

— analitică — cuprinde descrierea materialelor din periodice, poligrafii, culegeri.

— autobiografice — bibliografia propriilor scrieri.

— biobibliografie — cuprinde scurte date din viața unei persoane, publicațiile acesteia, precum și ceea ce s-a scris despre această persoană și opera sa.

— comercială — listă de cărțile tipărite sau de vânzare, întocmită de edituri sau librării.

— completă (totală sau exhaustivă) — cuprinde întreg materialul care se încadrează în sfera unei bibliografii.

— critică — cuprinde și aprecieri critice asupra publicațiilor. Această denumire se dă de asemenea rubricilor din periodice unde apar prezentări critice ale publicațiilor nou apărute.

⁴⁾ M. Tomescu. op. cit., p. 38-39.

— cumulativă — 1) index bibliografic care apare la un anumit interval și la care se adaugă publicațiile noi; 2) număr dintr-o publicație bibliografică care cuprinde materialul din numerele anterioare.

— curentă (periodică) — înregistrează publicațiile nou apărute într-o anumită perioadă (săptămână, lună, an).

— de bibliografii — cuprinde bibliografii și alte materiale bibliografice.

— de cărți — cuprinde numai publicații sub formă de carte sau broșuri.

— de erudiție — întocmită pentru un studiu propriu.

— de evidență și înregistrare — cuprinde toate publicațiile apărute într-o anumită perioadă, pe un anumit teritoriu sau din anumite domenii de cunoaștere.

— de gradul I (primară sau directă) — întocmită direct după publicații.

— de gradul II (secundară sau indirectă) — întocmită după bibliografii de gradul I.

— de masă (de popularizare) — cuprinde materiale pentru un cerc larg de cititori.

— de periodice — cuprinde numai publicații cu apariție periodică.

— de recomandare — cuprinde cărțile cele mai potrivite pentru o anumită categorie de cititori, într-un anumit domeniu sau pentru un subiect determinat.

— de specialitate — cuprinde publicații privind un anumit domeniu sau ramură de cunoștințe.

— din interiorul cărții — cuprinde materialul bibliografic folosit într-o carte, sub forma unor note în subsol, a unor liste la sfârșitul capitolelor sau a unei singure liste, la sfârșitul cărții (uneori aceasta cuprinde și literatura suplimentară).

— elementară — bibliografia obligatorie, de bază.

— generală — cuprinde toate publicațiile, indiferent de domenii. Este denumită uneori, incorect, universală.

— individuală — 1) privește o singură persoană și cuprinde operele acesteia sau ceea ce s-a scris despre ea, sau și unele și altele. În acest sens, se mai numește personală sau particulară; 2) bibliografia întocmită de o singură persoană.

— informativă — cuprinde publicații noi din țară și străinătate, precum și publicații care se pregătesc pentru tipar.

— internațională — alcătuită de o organizație internațională sau cu participarea mai multor țări.

— locală — cuprinde publicațiile apărute într-un singur loc sau care privesc o anumită localitate.

— metodică (sistematică) — în care materialul este așezat după conținut, într-o ordine logică.

— națională — cuprinde publicațiile apărute într-o singură țară, indiferent de limbă, cele scrise în limba țării, indiferent unde și publicațiile autorilor care aparțin unei naționalități, indiferent unde și în ce limbă.

— parțială — limitată la un anumit subiect, la o anumită țară sau perioadă, la periodice sau cărți sau articole.

— profesională — întocmită de specialiști bibliografi.

— regională — cuprinde publicații apărute într-o singură regiune sau care privesc o regiune (pentru această din urmă accepțiune se mai folosește denumirea de bibliografie pentru știința regiunii).

— retrospectivă — cuprinde publicațiile apărute într-o perioadă trecută.

— selectivă — cuprinde publicații alese pentru a corespunde mai bine problemelor și scopului care se urmărește.

— specială — cuprinde publicații referitoare la o anumită problemă, domeniu sau persoană sau care are o anumită destinație.

— științifică — cuprinde material pentru specialiști, sistematic organizat.

— sumară — bibliografie de dimensiuni reduse.

— universală — cuprinde publicații apărute în toate țările. Termenul se folosește greșit cu sensul de bibliografie generală.

Aceste diferite genuri de bibliografii se asociază. Există astfel bibliografii naționale, retrospective sau curente, generale sau speciale; bibliografii universale, retrospective sau curente, generale sau speciale etc.

Bibliografiere. Munca de selecționare, clasificare, descriere și adnotare a publicațiilor.

Caracterizare bibliografică. Reliefarea însușirilor unei publicații, în formele și după principiile bibliografice. Cele mai însemnate forme de caracterizare bibliografică sînt: descrierea bibliografică (caracterizare externă), adnotarea, referatul și recenzia (caracterizare de fond).

Cercetare bibliografică selectivă. Cercetarea parțială a unui izvor bibliografic, alegîndu-se anumite capitole.

Clasificare bibliografică. 1) Clasificarea destinată bibliografiei; 2) denumirea care se dă clasificării întocmită de Henry Evelyn Bliss (1870—1955), bazată pe legătura dintre diferitele domenii ale cunoașterii.

Descriere bibliografică. Enumerarea datelor exterioare ale unei publicații, într-o or-

dine stabilită.⁵⁾ Elementele descrierii bibliografice sînt: pentru cărți — autorul, titlul, subtitlul, traducătorul, prefațatorul, ediția, volumul, fascicola, locul unde a apărut, editura, tipografia, anul, paginația (se adaugă ilustrațiile, planșele, tablele din afara textului), prețul, colecția, biblioteca, seria, instituția care publică cartea; pentru periodice — titlul, subtitlul, localitatea unde apare, perioada de apariție, formatul, prețul, directorul (proprietarul), redactorul, secretarul de redacție, editura, tipografia; pentru articole — autorul, titlul, traducătorul, titlul publicației în care apare, precedat de poziția „In” urmată de două puncte, anul de apariție al periodicului, anul calendaristic, luna și ziua (la reviste numărul sau volumul), pagina. Numărul elementelor unei descrieri variază în funcție de scopul urmărit.

Fișă bibliografică. 1) Fișă de format bibliografic. (aprox. 15 x 11 cm.) 2) fișă care cuprinde descrierea și adnotarea bibliografică.

Fișier bibliografic sau tematic. Fișier care cuprinde material selectat privitor la o anumită problemă și în care materialul vechi este înlocuit cu material nou.

Index (indice) bibliografic. Listă de publicații privitoare la o anumită temă, persoană, domeniu (sau la mai multe domenii). Poate fi complet sau selectiv (de recomandare).

Informare bibliografică. Anunț scris sau comunicare orală asupra literaturii nou apărute.

Investigație bibliografică. Cercetare pentru găsirea materialului care intră într-o bibliografie sau pentru precizarea datelor unei publicații (autor, titlu, dată, loc) sau chiar pentru fondul acesteia.

Izvor bibliografic. Materialul din care se extrag informațiile cu caracter bibliografic.

Listă bibliografică. O enumerare de publicații referitoare la o problemă, un autor etc.

Materiale bibliografice. Toate formele de publicații care sînt folosite la întocmirea bibliografiilor: indexuri, repertorii, liste bibliografice, cataloage, etc.

Microbibliografie. Bibliografie sub formă de microfilm sau microfîșă.

Munca bibliografică. Totalitatea proceselor legate de întocmirea bibliografiilor.

Notă sau notiță bibliografică. 1) Notă, adesea în subsol, care cuprinde o referire la o lucrare folosită într-o publicație; 2) notă într-un catalog sau bibliografie, cuprinzînd descrierea unei cărți.

Recenzie. Prezentarea unei publicații în care se analizează critic cuprinsul acesteia, exactitatea datelor, valoarea ideilor, actualitatea materialului documentar folosit, etc., totul într-o formă cît mai literară.

Referat. Dare de seamă asupra unei cărți sau asupra unui articol, de obicei mai scurtă decît recenzia și cu un caracter mai tehnic.

Referință bibliografică. Trimiterea la o publicație folosită într-un studiu sau însăși descrierea sumară a acestei publicații.

Repertoriu bibliografic. Listă sistematică menită să informeze asupra publicațiilor despre un subiect anumit sau apărute într-o anumită perioadă sau regiune.

Revistă bibliografică. Publicație periodică cuprinzînd materiale bibliografice.

Tehnica bibliografică. 1) Procedeele tehnice folosite pentru întocmirea de bibliografii (multiplicare mecanică, microfilmare etc.) 2) metodică muncii bibliografice.

Teoria bibliografiei. Capitol al bibliografiei care se ocupă de istoricul și de principiile bibliografiei, precum și de fixarea normelor pentru practica bibliografică.

⁵⁾ Vezi și G. E. Rally, op. cit.

MARILE ANIVERSĂRI CULTURALE
ALE ANULUI 1961

M.V. Lomonosov

Corifeu al științei și filozofiei materialiste

MIRCEA IOANID

Se împlinesc anul acesta 250 de ani de la nașterea genialului savant, întemeietorul științei ruse și unul din cei mai de seamă reprezentanți ai științei universale, Mihail Vasilievici Lomonosov. Spirit enciclopedic, Lomonosov a deschis căi noi în cele mai diferite domenii ale științei: în fizică și chimie, în astronomie și mecanică, în geologie și geografie, în filozofie și lingvistică. În personalitatea sa multilaterală se întrunesc deopotrivă savantul cercetător înzestrat cu o neobișnuită forță de sintetizare teoretică, experimentatorul desăvârșit, istoricul remarcabil, poetul subtil și filozoful profund.

„Imbinând o neobișnuită putere de voință cu o neobișnuită putere de înțelegere, Lomonosov — scria Pușkin — a îmbrățișat toate domeniile culturii. Setea de a cunoaște a fost cea mai puternică pasiune a acestui suflet plin de pasiune. Istoric, retor, mecanician, chimist, mineralog, pictor și poet, el a încercat tot și a pătruns toate...”

★

M. V. Lomonosov s-a născut la 1711, în familia unui țaran din gubernia Arhanghelsk. După studiile pe care le urmează în satul natal, Lomonosov își desăvârșește cunoștințele la Moscova și Kiev. Pleacă apoi în Germania, la Freiburg, unde l-a avut profesor, printre alții, pe G. Wolff.

Reîntors în Rusia, Lomonosov se dedică unei prodigioase și multilaterale activități științifice, în ciuda opreliștilor guvernului țarist, teologilor și retrograzilor. Abondează cu îndrăzneală și spirit inovator cele mai arzătoare probleme ale științei. Nu există domeniu științific în care să nu se simtă

familiar, nu există problemă teoretică esențială care să scape spiritului său iscoditor. Chimia, fizica, astronomia, geologia, mineralogia și alte numeroase științe îl atrag deopotrivă și găsește în Lomonosov un strălucit realizator. Mintea sa pătrunzătoare este capabilă să sintetizeze descoperirile anterioare, uriașul material empiric care aștepta genul capabil să le generalizeze. Dar nu numai alții! Ea are capacitatea neobișnuită de a privi înainte peste decenii și a emite idei și ipoteze care anticipează cuceririle științifice ce vor avea loc abia peste 100—150 de ani. De mai bine de un veac, savanți din întreaga lume bătăloresc drumul pe care l-a deschis Lomonosov, încercând a elabora teorii geniale. Abia prin Avogadro, știința este în stare să fundamenteze teoria sa moleculară, anticipată în urmă cu aproape 70 de ani; este necesar un veac pentru a fi explicat teoretic fenomenul izomeriei, prevăzut de el; vor continua decenii de-a rindul discuții turbatoare cu privire la ipotezele sale științifice privind originea cărbunelui și a petrolului, cu privire la încercarea sa genială de analiză a fenomenelor electrice și luminoase, considerate mișcări specifice ale materiei, cu privire la ipotezele sale evoluționiste despre formarea Pământului. Toate aceste teorii și ipoteze ar fi fost mai mult decât suficiente, pentru a încununa activitatea unui savant remarcabil și a-i asigura gloria posterității. Dar Lomonosov avea să-și întrească creația științifică cu cea mai de seamă realizare a științei din secolul al XVIII-lea, una din cele mai de seamă

realizări din întreaga istorie a științei universale.

Meritul nemuritor al lui M. V. Lomonosov este acela de a fi descoperit legea universală a conservării materiei și mișcării. El a formulat pentru prima oară această lege într-o scrisoare adresată lui Euler, în 1748, publicându-și geniala descoperire abia mai târziu, în 1760, în lucrarea *Reflecții cu privire la starea solidă și lichidă a corpurilor*. Datorită lui Euler, care a răspândit descoperirea revoluționară a lui Lomonosov, legea conservării materiei și mișcării a devenit cunoscută unui mare număr de oameni de știință, încă în secolul al XVIII-lea.

Descoperirea lui Lomonosov, care a uluit pe contemporani și a înscris o pagină de aur în cartea nemuritoare a științei, fundamentează adevărul după care „atit cit se ia de la un corp, tot atit se adaugă altuia. Astfel, cită substanță pierde un corp, cu tot atita substanță sporește celălalt. Această lege universală a naturii se întinde și asupra regulilor mișcării, deoarece un corp care mișcă cu puterea sa un alt corp, pierde de la sine tot atit cit imprimă celuilalt corp care primește mișcarea de la el”.

Descoperirea legii conservării materiei și a mișcării a avut o însemnătate excepțională nu numai pentru științele naturii, ci și pentru filozofie. Lomonosov a susținut și a demonstrat prin cercetările sale, unitatea materială a lumii, unitatea naturii. El a conceput universul ca o unitate a tuturor corpurilor — avînd natura atomică, corpusculară — ca și a tuturor formelor de mișcare. Descoperirea legii conservării materiei și a mișcării a însemnat fundamentarea materialist-științifică a principiului de bază al filozofiei materialiste, potrivit căruia materia infinită este increabilă și indestructibilă. Totodată Lomonosov a dat o lovitură puternică concepției metafizice care rupea mișcarea de materie, care socotea mișcarea drept o entitate. Vechea formulă aristotelică a „motorului prim divin”, a „impulsului inițial”, formulă pe care o preluase peste veacuri însuși Newton, era concediată definitiv, fără drept de apel. „Mișcarea primă — scria Lomonosov — nu poate avea un început; ea trebuie să existe dintotdeauna”.

Lomonosov are merite remarcabile și în istoria literaturii. Opera sa poetică, bogată în idei științifice și filozofice a reprezentat un moment deosebit de important în dezvoltarea literaturii ruse de la mijlocul secolului al XVIII-lea.

Lomonosov este totodată părintele documentalisticii ruse. Înțelegînd rolul important pe care-l are documentarea pentru progresul cercetării științifice, Lomonosov a propus și a inițiat elaborarea unor lucrări documentare, care să dea informații curente cu privire la situația economică, viața științifică, care să cuprindă prezentări de cărți noi. El a participat la descrierea colecțiilor mineralogice ale Academiei de științe din Petersburg.

Prin întreaga sa activitate și creație, Lomonosov a ogîndit cele mai înaintate forțe ale societății ruse din timpul său.

Iluminist, Lomonosov socotea necesară răspîndirea instrucțiunii și a moralității ca panaceu împotriva mizeriei și ignoranței maseilor. În același timp Lomonosov s-a manifestat cu tărie pentru lichidarea înapoierii tehnico-economice a Rusiei din acele timpuri și a subliniat necesitatea dezvoltării industriei, a științei și culturii naționale, ca factori de seamă ai progresului social.

Patriot înflăcărat, Lomonosov s-a ridicat cu tărie împotriva istoricilor reacționari străini care denigrau poporul rus și negau rolul acestuia în istoria omenirii.

Lomonosov a avut o încredere nemărginită în talentul și geniul creator al poporului rus, în capacitatea sa de a promova știința și cultura pe cele mai înalte culmi. „Ridicați-vă plini de curaj ca să arătați prin străduința voastră că pămîntul rusesc este în stare să nască Platonii proprii și Newtoni cu mintea ingenioasă” — astfel se adresa poporului său marele om de știință.

Secolul XX, secolul avîntului neobișnuit al științei, secolul în care patria lui Lomonosov se situează ferm în fruntea științei mondiale deschizînd orizonturi noi și luminoase umanității, își îndreaptă privirea plină de recunoștință și admirație către savantul culezător care a pus o temelie trainică și de neprețuit la edificiul științei moderne.

Heinrich Wilhelm von Kleist

Anul acesta, la 21 noiembrie, întreaga omenire progresistă comemorează amintirea lui Heinrich Wilhelm von Kleist, una dintre personalitățile ilustre ale istoriei literaturii germane, reprezentant de seamă al romantismului și totodată autor al unor remarcabile opere realist critice.

Cinstea care i se face lui Kleist de către Consiliul Mondial al Păcii de a-l înscrie pe tabla de onoare a marilor aniversări culturale, se adresează desigur filonului realist al operei sale și în primul rând capodoperelor *Michael Kohlhaas* și *Ulciorul sfărmat*, care pun în umbră celelalte aspecte ale scrierilor sale căzute de mult în uitare. Cinste i se face desigur aceluși Kleist care este cu adevărat un spirit actual și progresist, un ambasador de elită al celei mai bune tradiții a literaturii germane.

Viața lui Kleist este deopotrivă de complexă și contradictorie cu opera și evoluția sa spirituală. Profilată pe fondul unor evenimente politice și sociale de mare însemnătate în istoria Germaniei, existența sa străbate epoca de tranziție de la feudalism la capitalism, a înfloririi ideilor Revoluției franceze dar și a apogeeului filozofiei clasice idealiste, a războaielor și dominației napoleoniene, epoca unor mari cuceriri științifice care se vestesc prin lovitura dată de Lamarck teoriei fixiste a speciilor și, în sfârșit, epoca de bază a romantismului german. Viața și opera lui Kleist sînt profund semnificative pentru vremea în care s-au desfășurat. Personalitatea complexă și originală a acestui spirit turbure și continuu frământat este, în ultimă instanță, o fidelă „oglinză a timpului său, în a cărui istorie se pot citi contradicțiile însăși”. (Aragon).

Născut în 1777, în familia unui ofițer brandenburghez, îmbrățișează și el, la 15 ani, cariera armelor. Entuziasmul său pentru ideea statului militar este însă foarte îndoielnic și, în 1799, cerînd reintrarea în civilitate, el aduce o acuză clară spiritului prusac al educației cazon, scriînd: „Cele mai mari minuni ale disciplinei militare, care erau obiectul admirației tuturor cunoscătorilor, deveneau obiectul celui mai adînc dispreț al meu: consideram ofițerii ca pe niște maeștri de exerciții, soldații ca pe niște sclavi și cînd tot regimentul făcea manevre, îmi apărea ca un monument viu al tiraniei”. Kleist este acum un pacifist și un cosmopolit în ipostaza la modă de „cetățean al lumii”.

Se conturează de pe acum în concepția și viața sa spiritul unei instabilități cronice care îi va deveni în curînd propriu. Astfel, după o teribilă pasiune științifică, ajunge sceptic și dorește cu orice preț să cucerească laurii gloriei scriitoricești.

Graficul unor călătorii lungi și dezordonate prin întreaga Europă centrală indică zbciumul temperamentului său neliniștit, febril și sfîșiat de contradicții acute.

Este perioada victorioaselor campanii ale lui Napoleon. După înfrîngerea Prusiei, Kleist devine dușmanul înverșunat care va lupta pe toate căile pentru mobilizarea tuturor forțelor contra lui Napoleon.

În ianuarie 1803, scoate un *Journal für die Kunst* intitulat Phœbus și-și editează câteva din lucrările sale.

Cînd Austria declară din nou război Franței, speranțele patriotice reinvie în sufletul chinuit al lui Kleist, dar odată cu înfrîngerea categorică din iulie 1809, ele se spulberă

pentru lotdeauna. Impreună cu Arnim și Brentano, scoate revista *Berliner Abendblätter* (1 oct. 1810—30 martie 1811), după care, ruinat, bolnav și părăsit de familie se hotărăște să se sinucidă, ceea ce și face în apropiere de Potsdam la hanul Zum Stimming, pe lacul Wansee, în ziua de 21 noiembrie 1811. Sinuciderea aceasta e concluzia disperării, eșecurilor și melancoliei sale temperamentale, toate acestea împletite cu wertherismul generației și amplificate de nefericirile patriei și de impasul mentalității junkerilor prusaci în fața văpăilor Revoluției franceze.

De aici profundele contradicții care zdruncină substanța operei sale, și așa, în mare parte, periclitată de ideologia romantismului reacționar. În drame ca *Die Hermannschlacht* și *Prințul von Homburg*, el face apologia prusacismului și a statului brandenburgic, elogiind legile „sfinte” ale năzboiului și noblețea de arme.

Răbufniri mistice și pesimiste întâlnim și în *Penthesilea* sau în *Kätchen von Heilbronne*, o idealizare abuzivă a cavalerismului medieval.

Capodoperile creației lui Kleist sînt însă povestirea *Michael Kohlhaas* și comedia *Ulciorul sfărîmat*. Prima, inspirată de o realitate istorică a secolului XVI, este epopeea luptei poporului pentru reintronarea drepturilor sale încălcate. Sîntem în veacul marilor frămîntări țărănești și al ridicării burgheziei, reprezentată în povestire prin figura lui Michael Kohlhaas. Acesta este un negustor de cai cu o situație înfloritoare, căruia iunkerul Wenzel von Tronka îi violează drepturile, reținîndu-i caii la castelul său. Revoltat de samavolnicia pe care trebuie s-o îndure, Michael își caută dreptatea dar căile justiției îi sînt închise prin relațiile cavalerului von Tronka la curtea din Dresda. Kohlhaas ridică sabia, urmat cu înflăcărare de întregul popor. În cele din urmă obține recunoașterea drepturilor sale. Wenzel von Tronka este condamnat la 2 ani de temniță. Michael va fi însă și el osîndit la moarte pentru ațîțirea poporului contra nobilimii. Capul său cade dar drepturile sînt restabilite.

Măiestria lui Kleist creionează chipul eroului ca și tabloul epocii în linii sigure, dure și pătrunzătoare, cîteva ecouri ale imaginației romantice nu înăbușe caracterul viguros al evocării. Realismul atent al scriitorului transformă drama unei persoane într-o frescă vie în care se mișcă, masiv și amenințător, poporul făcîndu-și singur dreptate.

Cealaltă lucrare a lui Kleist, comedia *Ulciorul sfărîmat*, este o admirabilă satirizare a practicilor înguste ale justiției feudale. Subiectul se desfășoară după tiparul unui proces, din care adevăratul vinovat apare chiar judele, ridiculizat, printre altele, și pentru maniera perimată de a împărți dreptatea. Prins de Ruprecht în camera logodnicei sale Eva dar fără a fi recunoscut, judele Adam fuge și sparge un ulciur istoric al dnei Marta, mama Evei, care îl reclamă pe Ruprecht crezînd că acesta e vinovatul. Prin contribuția inspectorului Walter și a grefierului Licht și prin mărlurisirea finală a Evei, înfricoșată pînă atunci de amenințăările judeului, vinovatul este descoperit și fuge rușinos dinaintea miniei sătenilor.

Scrisă cu vervă și nerv, comedia impresionează mai ales prin realismul de structură populară care conferă piesei o neasemuită vigoare și prospețime, făcînd din ea cea mai bună comedie a literaturii germane clasice după *Minna von Barnhelm* (1763) al lui Lessing. Apreciînd-o ca atare, Goethe scria în 1807: „Ulciorul sfărîmat are merite excepționale și întreaga prezentare se impune cu o năvalnică forță”.

E lesne de observat că ambele lucrări, monumente de autentic realism critic, constituie puternice rechizitorii ale orînduirii feudalistice împotriva căreia burghezia germană în ascensiune își mobiliza energiile.

Opera lui Kleist transmite peste secole mesajul progresist al unui scriitor care a trebuit să-și abandoneze anume concepții retrograde în fața uriașei forțe a adevărului vieții. Cele mai bune pagini ale sale sînt străbătute de această forță, pentru care îl apreciem pe acela de la moartea căruia se împlinesc 150 de ani.

NOI VĂ RECOMANDĂM

VIDGOP, L. și SUHOTIN, I. *O mare prietenie*. Buc., Editura politică, 1961, 204 p.

O mare prietenie, înfățișează cititorului pagini din viața celor două genii ale omenirii — muncitoare, Karl Marx și Friedrich Engels. Intreaga lor viață, împlinită într-o minunată și indestructibilă prietenie închinată celui mai nobil țel — eliberarea omenirii, servește nu numai drept model, dar și drept etalon suprem al raporturilor de prietenie dintre oameni.

Pe bază de documente și mărturii, lucrarea înfățișează într-o reușită formă literară fapte și situații ce ilustrează conținutul profund al prieteniei dintre Marx și Engels, bazată pe unitatea de scop, pe eroismul în muncă, dus pînă la totala jertfire de sine. În luptele de la Colona sau pe baricadele de la Elberfeld, conducind redacția *Noii gazete renane* îndrumînd activitatea Ligii comunistilor și apoi a primei Internaționale, creînd *Manifestul Partidului Comunist* și celelalte lucrări geniale, conducînd nemijlocit mișcarea muncitorească internațională, făuritorii socialismului științific au fost mereu alături.

Munca uriașă deslășurată de cei doi titani pentru elaborarea genialei lor opere teoretice este plină de exemple ale marii lor prietenii.

„Numai mulțumită ție — îi scria Marx lui Engels cînd a terminat primul volum din *Capitalul* — a fost cu putință acest lucru. Fără devotamentul tău față de mine mi-ar fi fost imposibil să realizez imensa muncă... Te îmbrățișez plin de recunoștință...”

Ajutorul neprecupețit pe care Engels i l-a dat lui Marx pentru a-i ușura cît de cît povara grijilor materiale se înscrie ca unul din cele mai emoționante exemple de devotament și profundă prietenie. Lui Engels, tot ceea ce făcea pentru Marx i se părea mult prea puțin față de marea prețuire ce o avea pentru el, față de ceea ce considera că trebuie să fie contribuția sa firească la marea lor operă comună.

Marx suferea profund, că Engels — fiind nevoit să rămînă în serviciul firmei comerciale la care lucra — nu-și putea pune în deplină valoare calitățile sale minunate de teoretician și conducător revoluționar.

Pentru cei doi prieteni erau de neprețuit rarele prilejuri cînd puteau lucra împreună. Își completau reciproc lucrările, iar fiecare dintre ei era întotdeauna gata să lase orice la o parte pentru a-și ajuta prietenul la clarificarea unei teze teoretice, pentru a-i comunica părerea asupra vreunei lucrări pregătitoare; pentru fiecare dintre ei părerea celuilalt era un criteriu suprem de verificare.

Și cînd inima lui Marx a început să mai bată Engels a considerat că principala sa menire pentru întreg restul vieții este punerea în valoare a uriașului material teoretic elaborat de Marx cu migală, ani îndelungați, și pe care numai el era în stare să-l facă cunoscut omenirii. Ani de-a rîndul aplecat cite 20 de ore pe zi asupra manuscriselor lui Marx, Engels căuta cu înfrigurare să învingă timpul și propria sa vîrstă pentru a-și putea îndeplini înalta obligație față de marele său prieten și față de opera lui. Numai astfel au putut vedea lumina tiparului cel de-al doilea și cel de-al treilea volum al epocii lucrării a lui Marx — *Capitalul*.

Lenin, genialul continuator al operei lui Marx și Engels, caracteriza cu adîncă admirație minunata lor prietenie: „Străvechi legende ne vorbesc despre emoționante exemple de prietenie. Proletariatul european poate să spună că știința lui a fost creată de doi savanți și luptători ale căror legături întrec cele mai emoționante legende antice despre prietenie între oameni.”

Prietenia dintre Marx și Engels, născută și călîită în lupta revoluționară pentru eliberarea oamenilor muncii de sub jugul exploatareii constituie pentru cititori un minunat exemplu de dăruire sufletească, o imagine a adevăratei măreții umane.

SMUUL, IUHAN, *Cartea ghețurilor*, Buc., Editura pentru literatura universală, 1961, p.

La sfârșitul lui octombrie 1957, scriitorul Iuhan Smuul, președinte al Uniunii Scriitorilor din R.S.S.Estonă, pleca într-o călătorie spre Polul Sud. Imbarcat la Kaliningrad, pe

bordul vasului „Cooperația” — care se afla acum la cea de a doua călătorie spre aceste ținuturi —, Smuul avea să-și noteze impresiile culese într-un valoros jurnal de călătorie. Profesia de scriitor l-a făcut să observe și să ne vorbească în special despre tovarășii săi de călătorie, despre temerarii oameni sovietici,

pe care i-a însoțit în această interesantă dar grea misiune. Pornind de la Kaliningrad, trecând prin Marea Baltică, Marea Nordului și Oceanul Atlantic, vasul avea să facă un scurt popas la Capul Bunei Speranțe, pentru a se îndrepta apoi spre obiectivul propriu-zis al călătoriei: cel de-al șaptelea continent — Antarctica. Pe bordul navei ca și pe meleagurile zăpezilor veșnice, Smuul avea să cunoască măreția oamenilor sovietici, trimiși să dezlege tainele pustiului de gheață.

Misiunea încredințată a fost plină de obstacole, de neprevăzut, dar oamenii sovietici au știut să înfrunte cu calm și tenacitate greutățile ivite la fiecare pas. Faptele lor de eroism fac parte din cotidianul vieții oamenilor sovietici, pătrunși de înalta conștiință a datoriei împlinite față de patria socialistă. Rămășiți într-o deplină izolare, pe o calotă de gheață, la câteva sute de kilometri de țărmul oceanului, în timpul iernii polare, la temperaturi până la minus 80 de grade, acești culezători au reușit să realizeze noi succese în munca de cercetare științifică pusă în slujba omenirii.

După o lună și jumătate petrecută în Antarctica, Iuhan Smuul se întoarce în patrie trecând prin Adelaida, Oceanul Indian și Mediterana. De-a lungul călătoriei cunoaște oameni și locuri deosebite care îi vor sugera reflecții pline de interes, din care se desprinde mândria de a fi cetățean sovietic, mândria față de cuceririle științei și tehnicii patriei sale, bucuria față de prestigiul de care se bucură Uniunea Sovietică în lume.

Jurnalul de călătorie a lui Iuhan Smuul a fost distins cu Premiul Lenin pe 1961, ca o valoroasă realizare a publicisticii contemporane.

BIRNAURE, V. și URTILA, S. *Agenda pentru cultura plantelor de cimp.* Buc., Editura agro-silvică. 1961. 424 p.

Agenda pentru cultura plantelor de cimp este o lucrare destinată cadrelor tehnice din unitățile agricole socialiste, în activitatea pe care o desfășoară zi de zi.

Această lucrare are trei părți.

Prima parte este calendarul lucrărilor agricole. Aici sînt cuprinse principalele lucrări ce trebuie executate în fiecare lună. Pe baza acestor date se poate executa o planificare a lucrărilor cit și urmărirea îndeplinirii lor. La fiecare calendar lunar al lucrărilor agricole, în lucrare se găsesc cite două formulare ce urmează a fi completate de purtătorul agendei: un formular pentru planul de muncă și unul pentru înregistrarea mersului vremii (temperatura și precipitațiile). Aceste date vor servi tehnicienilor pentru aplicarea corectă a diverselor lucrări agrotehnice în luna respectivă și în cele imediate următoare.

Partea a doua a lucrării cuprinde o serie de formulare care se completează cu date referitoare la unitatea agricolă respectivă: date asupra gospodăriei în general, planul de producție, mijloacele de producție pe brigăzi, necesarul de forță de muncă, necesarul de seminte, necesarul de îngrășăminte pe trimestre, planul de combatere a bolilor și dăunătorilor, planul lucrărilor de pregătire a solului, planul însămînțărilor, planul lucrărilor de îngrijire a culturilor, planul recoltărilor, planul de cheltuieli etc.

Partea a treia a agendei cuprinde datele tehnice privind cultura plantelor de cimp, pe baza cărora se poate face planificarea și executarea lor: sarcinile trasate agriculturii de către Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Român, condițiile pedoclimatice pe zone, raionarea soiurilor de cereale, date tehnice asupra îngrășămintelor naturale și chimice, folosirea îngrășămintelor în cultura plantelor, buruienile și combaterea lor, date tehnice asupra semințelor și însămînțărilor, asupra lucrărilor de îngrijire și recoltare, depozitare etc.

Prin bogăția de date și îndrumări tehnice privitoare la cultura plantelor de cimp, lucrarea este utilă tuturor acelor care au munci de conducere în unitățile agricole socialiste. Cu ajutorul agendei se pot rezolva operativ o serie de probleme tehnice și aplica măsurile cele mai potrivite în vederea obținerii celor mai bune rezultate în agricultură.

Ne scriu CITITORII

In sprijinul gospodăriilor colective

Prin munca de popularizare și răspindire a cărții, bibliotecile din regiunea noastră contribuie la dezvoltarea și consolidarea sectorului socialist din agricultură.

În unele raioane, ca de exemplu Reghin, au fost planificate „Zile ale cărții agrotehnice” organizându-se cu acest prilej manifestări de masă pentru popularizarea cărții agricole. Rezultate frumoase au obținut în această direcție bibliotecile comunale din Gornești, Brîncovenști, Cedrad și biblioteca satească din Breaza. În raionul Gheorghieni, biblioteca comunală din Remetea a întocmit liste de recomandare a cărților zootehnice pe teme: *Combaterea paraziților la oi, Creșterea oilor și Bolile mieilor*. Colectiviștii care au citit cărțile recomandate, au fost ajutați în combaterea unor din bolile oilor.

Un exemplu de eficiență a muncii cu cartea zootehnică îl întâlnim și la biblioteca comunală din Zaul de Cîmpie, raionul Luduș. Bibliotecara de aici a întocmit liste de recomandare pe teme: *Ce să citească crescătorul de păsări, Foloasele creșterii păsărilor, Ce să citească îngrijitorul de viței* etc. Cărțile au fost apoi difuzate crescătorilor de păsări și animale de la gospodăria colectivă din localitate. Dealtfel această bibliotecă folosește forme variate de popularizare a cărții agrotehnice, din care amintim: organizarea de expoziții tematice, ca de pildă aceea intitulată *Știința agrotehnică — ajutor prețios al țaranului muncitor pentru obținerea unor recolte cit mai bogate*; participarea la conferințele agrotehnice, cu care prilej pune la dispoziția țaranilor muncitori cărțile aflate în bibliotecă; menținerea unei strînse legături cu brigadierii de la gospodăria colectivă, cărora le sînt date cărți de la bibliotecă spre a fi distribuite colectivștilor în timpul pauzelor de lucru.

Biblioteca comunală din Zaul de Cîmpie a organizat și o consfătuire cu cititorii pe tema *Folosirea porumbului siloz în hrana animalelor*, acțiune care a scos în evidență avantajele folosirii acestui nutreț în hrana vitelor.

O inițiativă bună a avut biblioteca raională Odorhei, prin organizarea unor schim-

buri de experiență între bibliotecarii comunali și satești asupra eficacității metodelor folosite în munca de răspindire a cărții agrotehnice, în sprijinirea întăririi economico-organizatorice a gospodăriilor colective. Biblioteca comunală din Lupeni a obținut rezultate frumoase în popularizarea cărții agrotehnice, reușind să ridice la 615 numărul cărților agricole citite în primul semestru al anului acesta.

Dacă unele biblioteci din regiunea noastră au reușit să aibe asemenea rezultate, mai există biblioteci ca cele din raionul Toplița, unde munca cu cartea se desfășoară mai slab. Pentru a veni în ajutorul acestora, Biblioteca regională din Tg. Mureș a organizat la Toplița un schimb de experiență. Îndrumările date au contribuit în mare măsură la lichidarea lipsurilor semnalate.

Ca o apreciere de încheiere se poate spune că metodele de atragere la bibliotecă a țaranilor muncitori din regiune sînt variate și cu rezultate vizibile. Folosirea în mod organizat a acestor metode de către bibliotecile din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară contribuie la obținerea unor rezultate cit mai bune în sectorul agriculturii socialiste.

ANA MARIA WEBER
Biblioteca regională
din Tg. Mureș

Un interesant schimb de experiență

Sub îndrumarea Secției de învățămînt și cultură a Sfatului popular raional Aiud, regiunea Cluj, Biblioteca raională organizează lunar schimburi de experiență la bibliotecile comunale, care contribuie efectiv la îmbunătățirea muncii cu cartea. Unul din aceste schimburi de experiență a avut loc recent la biblioteca comunală din Ponor, la care au participat toți bibliotecarii comunali din raion.

Pe baza studierii la fața locului a activității bibliotecii noastre, bibliotecarii invitați și-au întocmit scurte referate pe diferite probleme, pe care le-au prezentat în cadrul schimbului de experiență. Menționez dintre cele mai interesante referate, acelea pe teme: *Evidența cititorilor, a cărților*

citite și a manifestărilor de masă, întocmit de bibliotecara din Lunca-Mureșului, *Activitatea cercurilor de citit, a bibliotecilor de casă și afiliate, Îndrumarea și controlul acestora*, întocmit de bibliotecara din Lapadea, *Agitația vizuală în biblioteca din comuna Ponor*, întocmit de bibliotecara din Fărău și *Fondul de cărți și cataloagele*, întocmit de bibliotecara din Ipălnaca.

Schimbul de experiență s-a desfășurat într-un cadru festiv, cu participarea reprezentanților organelor de partid și stat, a bibliotecarilor comunali din cuprinsul raionului, a colectivului voluntar și a cititorilor frunțași ai bibliotecii noastre. Cu acest prilej s-a făcut un scurt istoric al comunei Ponor și a realizărilor înfăptuite în timpul regimului de democrație populară, prezentându-se apoi activitatea bibliotecii și metodele de muncă folosite de colectivul bibliotecii. Au urmat apoi discuțiile, fiecare bibliotecar participant vorbind despre cele constatate. Și cititorii bibliotecii noastre și-au spus părerea despre activitatea noastră, relevând aportul cărții în îmbunătățirea muncii lor practice. Atât referatele cit și discuțiile, ne-au ajutat la îmbunătățirea muncii noastre de viitor.

FEBRONIA COSTACHE
Biblioteca comunală Ponor

Consfătuire cu bibliotecarii

Pentru a analiza rezultatele obținute de bibliotecile din regiunea Hunedoara în munca de popularizare a cărții agrozootehnice și contribuția lor la întărirea economică și organizatorică a G.A.C., Biblioteca regională din Deva a organizat către sfârșitul

lunii iulie la biblioteca comunală din Petrești raionul Sebeș, o consfătuire cu bibliotecarii raionali și comunali. Au participat activiști ai secției de învățămînt și cultură a raionului Sebeș și ai bibliotecii regionale, instructorul organizației de partid din comuna Petrești, membri ai gospodăriei colective și activiști culturali din comună.

Biblioteca P. Zdrenghea a prezentat referatul *Cartea agrotehnică în sprijinul măririi producției agricole*, arătînd rezultatele obținute de colectiviști prin aplicarea metodelor expuse în cărțile agrotehnice.

În cadrul consfătuirii, biblioteca comunală din Petrești, îndrumată de biblioteca raională din Sebeș, a organizat trei manifestări de masă model: seara literară *Poezii noastre cîntă ziua de 23 August, Călătoria pe harta patriei* și consfătuirea cu cititorii pe tema *Perspectivile de dezvoltare a sectorului zootehnic din gospodărie în lumina plenei C.C. al P.M.R. din 30 iunie — 1 iulie a. c.*, la care au luat parte cititorii bibliotecii, colectiviști din brigada zootehnică a gospodăriei. Tehnicianul veterinar a vorbit despre dezvoltarea sectorului zootehnic, de la înființarea gospodăriei pînă în prezent, iar colectiviștii Toth Simion, Adam Ion, Vlad Maria, Ion Oprimescu și alții au arătat că citind cărți din bibliotecă (*Porumbul siloz, Sfaturi pentru creșterea animalelor* etc.), au fost ajutați să îmbunătățească creșterea animalelor de rasă și să sporească cantitatea de lapte obținută pe cap de vacă furajată. Consfătuirea cu cititorii s-a transformat astfel într-o adevărată consfătuire de producție.

VIORICA PEPTAN
Biblioteca regională Hunedoara

Abonamentele la revista CĂLAUZA BIBLIOTECARULUI pe anul 1962 se pot face la toate oficiile poștale din țară, prin factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi.

Se pot face abonamente personale.

COSTUL UNUI ABONAMENT :

pe 3 luni : 6 lei — pe 6 luni : 12 lei — pe un an : 24 lei.

CALENDAR

10 DECEMBRIE — 140 de ani de la nașterea marelui poet democrat-revoluționar rus NIKOLAI ALEKSEEVICI NEKRASOV (1821—1878). Creația lui N. A. Nekrasov este străbătută de temele luptei pentru interesele poporului, pregătită de idealurile progresiste, democratice, ale epocii lui. Versurile lui Nekrasov au educat și însuflețit multe generații de luptători revoluționari. [Clasicii literaturii ruse. Buc., Editura Cartea rusă, 1956, p. 335—353; Evgheniev-Maximov, V. E. *Drumul de creație al lui N. A. Nekrasov*, Buc., Editura Cartea rusă, 1956, 356 p.; *Literatura clasică rusă tradusă în limba română*. Indice bibliografic de recomandare. Buc., Editat de B.C.S., 1960, p. 45—47; Nekrasov, N. A. *Opere alese*. Vol. 3. Cui i-e bine-n Rusia. Buc., E.S.P.L.A., Cartea rusă, 1959, 400 p.]

11 DECEMBRIE — 1900 — Apare primul număr al ziarului „ISKRA”, primul ziar politic, ilegal, pe întreaga Rusie, al marxștilor revoluționari, organ de luptă al P.M.S.D.R. Organizatorul și conducătorul „Iskrei” a fost Vladimir Ilici Lenin. „Iskra” leninistă a jucat un foarte mare rol în crearea Partidului Comunist, în elaborarea programului și principiilor organizatorice ale partidului, în lupta împotriva oportuniștilor, pentru hegemonia proletariatului în revoluție. Ea a pregătit cimentarea ideologică și organizatorică a partidului. [Lenin, Vladimir Ilici. *Despre presă*. (culegere). Buc., Editura politică, 1960, 848 p.; *Istoria Partidului Comunist al Uniunii Sovietice*. Buc., Editura politică, 1960, p. 48—50].

12 DECEMBRIE — 140 de ani de la nașterea scriitorului francez GUSTAVE FLAUBERT (1821—1880), reprezentant de seamă al realismului critic în literatura franceză. [Flaubert, Gustave. *Doamna Bovary*. Buc., E.S.P.L.A., 1959, XX+388 p.+1 f. portr. (Biblioteca pentru toți); Flaubert, Gustave. *Educația sentimentală*. (Povestea unui tânăr). Buc., E.S.P.L.A., 1958, 479 p. (Clasicii literaturii universale)].

13 DECEMBRIE — 1918 — A fost reprimată sîngeros în Piața Teatrului Național, manifestarea pașnică a muncitorilor din București pentru o viață mai bună, pentru democrație. [Cușnir-Mihailovici, Clara. *Mișcarea*

muncitorească din România între anii 1917—1921. Crearea Partidului Comunist din România. Buc., Editura Politică, 1961. (Institutul de istorie a partidului de pe lângă C.C. al P.M.R.), p. 177—185; Liveanu, V. 1918. *Din istoria luptelor revoluționare din România*. Buc., Editura politică, 1960. (Institutul de istorie a partidului de pe lângă C.C. al P.M.R.), p. 614—626].

22 DECEMBRIE — Se împlinesc 25 de ani de la moartea scriitorului sovietic NIKOLAI ALEKSEEVICI OSTROVSKI (1904—1936). Opera lui N. A. Ostrovski, de o deosebită valoare literară, înfățișează cu o mare vigoare procesul formării omului nou sovietic, în condițiile transformărilor revoluționare istorice din primii ani ai puterii sovietice. Prin caracterul lor mobilizator și felul simplu și natural în care sînt prezentate eroii proletariatului revoluționar, scrierile lui N. A. Ostrovski constituie o chemare la vigilență și un mesaj al celui mai înflăcărat patriotism adresat tineretului din întreaga lume care luptă pentru pace, libertate și o viață mai bună. [Ostrovski, N. A. *Așa s-a călît otelul*. Buc., Editura tineretului, 1960, 392 p. (Biblioteca țăranului muncitor); Ostrovski, N. A. *Născuți în furtună*. Ediția a 3-a. Buc., E.S.P.L.A. — Cartea rusă, 1960 IX+246, p.+1 f. portr. (Biblioteca pentru toți, 14); Vengrov, N. și Efros, M. *N. A. Ostrovski*. Buc., Editura tineretului, 1958, 232 p. cu ilustr., portr. și facs. (Colecția „Oameni de seamă”).

30 DECEMBRIE — A 14-a aniversare a proclamării Republicii Populare Romîne. (1947).

31 DECEMBRIE — În anul 1961 se împlinesc 450 de ani de la nașterea lui MIGUEL SERVET Y REVES, filozof, medic și matematician spaniol (1511—1553). Știința și cultura înaintată a sec. XV—XVII și-a avut martirii săi, care au pierit sau au avut de suferit pentru că au apărut adevărul, îndemnînd la cunoașterea legilor naturii. Printre aceștia se numără și Servet Miguel, eminent savant și gînditor din epoca Renașterii, ars pe rug de protestanți, apărător ai feudalismului. [Istoria filozofiei în cinci volume. Volumul 1. Buc., Editura științifică, 1958, p. 259 și 280].